

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
 Kanadoje \$10.00
 Kitur užsienyje \$12.00
 Jungtinėse Valstijose \$9.00
 Pavienio egzemp. kaina 10 centų

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Semi-Weekly

110-12 Atlantic Avenue
 Richmond Hill 19, N. Y.

Telephone Virginia 9-1827

PRICE 10c A COPY

No. 46

Richmond Hill 19, N. Y., Antradi, birželio (June) 9, 1959

METAI 48-ji

KRISLA

Sukilimai.
 Neužmirštamos
 beždžionaitės.

Džiaugiamės.
 Iš Lietuvos—i Lietuvą.
 Dėl anų mano pastabų.

Rašo R. Mizara

Šiuos žodžius rašant, Ekvadoro respublikoje, Pietų Amerikoje, žmonės kyla prieš diktatoriaus Camilo Ponce Enríquez valdžią. Daug sukilėlių buvo užmušta.

Valdžia kaltina komunistus—girdi, jie sukilimą pradėjo.

Centrinės Amerikos respublikoje Nikaraguoje vyksta mūšiai tarp liaudies draugų ir jos priešų. Nikaraguvų valdo kraugerys Somoza. Jis dėl "neramybių" kaltina Costa Rika respublikos žmones ir Kubą.

Lotynų Amerikos diktatoriai nors kartą turėtų suprasti, kad po to, kai revoliucija buvo laimėta Kuboje, jų likimas taipgi nėra saugus ir jis nėra ilgas. Kubos liaudies didvyriškumas uždegė norą ir kitų Amerikos respublikų žmones kovoti ir laimėti!

Ekvadoriui apie 60 procentų gyventojų sudaro indėnai arba mestizai (maišytakraujiai).

Beždžionaitės Able ir Baker pasiliks istorijoje didvyrimis. Jos gi pirmos "iš savo tautos" pasiekė 300 mylių tolį į erdvę ir iš ten laimingai sugrįžo žemėn.

Gaila, kad Able numirė. Bet jos vardas ir išvaizda nemirs: pamatysime, kiek bus pridirbta statulėlių bei atvirukų su jos paveikslu.

Mes labai džiaugiamės Los Angeles miesto laisviečių žygiu: jie surengė Laisvės naujai banketą, jie padarė ten pelno, jie parinko aukų Laisvės perkelti, na, ir prisitūnė mums \$198.91.

Dėkojame, labai dėkojame, draugai losangeliečiai!

Kaip kas metal, taip ir šiemet Baltimorės pažangieji lietuviai ruošia Laisvės naujai pikniką, kuris įvyks sekamą sekmadienį.

Piknike bus daug žmonių ir kitų miestų. Philadelphiai, pavyzdžiui, organizuoja busą; bus ir mašinų.

Net ir draugai Bekampai, pas kuriuos pačius gegužės 30-31 dd. įvyko gražus pobūvis, vyks į Baltimorę.

O Naujosios Anglijos veikėjai visas jėgas telkia didžiajam Laisvės naujai piknikui, kuris įvyks liepos 4 d. Brocktone.

Tenka priminti ir tai: mūsų \$5,000 vėjus, skiriamas Laisvės spaustuvėi perkelti į naują vietą, eina labai sėkmingai.

Acū, acū, draugės ir draugai!

Šiemet, sakoma, iš Lietuvos atvyks gal ir vienas kitas lietuvių rašytojų.

Na, o i Lietuvą, girdėjau, rengiasi vykti grupė ekskursantų.

Girdėjau dar ir tai, kad šiemet Paulina Jasilionienė žada vėžti i Lietuvą savo mirusio vyro, poeto Stasio Jasilionio, (Taša 6-tam pusl.)

Lewis ir Meany pasisakė, kad gins darbo unių reikalus

Washingtonas. — AFL-CIO unių prezidentas George Meany per tris ir pusę valandos kalbėjo Kongreso komitete. Meany kritikavo prezidentą Eisenhowerį, kad jis su savo valdžia eina prieš darbo žmonių, kad visai drąsina didžiulius kapitalistus nepasiduoti darbo žmonių reikalavimams. Unių prezidentas pakartojo tą, ką pirmiau sakė New Yorke, kad prezidentas rūpinasi tik turtingaisiais.

Meany įrodinėjo, kad Kennedy-Erwin bilių darbo unių reikalais, kuris nors ir turėjo nedateklų, AFL-CIO unių rėmė. Vienok tą bilių Senatę pagadino, nes prie jo pridėjo antiunioninius McClellano pataisys.

Pleno darbo unių nenori streiko

New Yorkas. — Pleno darbininkų unių vadai laikė susirinkimą ir prezidentas D. McDougalas pranešė pleno kompanijoms, kad uniija nori išvengti streiko, jeigu kompanijos sutinka tartis.

Unių vadai tariasi su dvylika didelių pleno kompanijų, kurių fabrikuose dirba 500,000 darbininkų. Jeigu šios kompanijos susitars atnaujinti kontraktą ir patenkins unių reikalavimus, tai tada su mažesniais bus nesunku susitarti.

United Steelworkers unių kontraktas baigiasi su birželio 30 diena. Jeigu pirmo nebus susitarta, prasidės didelis streikas.

SINGAPORO ŽMONĖS DŽIAUGIASI PERGALE

Singaporas. — Liaudies Veiklos partija laimėjo rinkimus. Virš 100,000 žmonių susirinko ir laikė mitingą. Tuojuo buvo paleisti politiniai kaliniai, kuriuos anglai buvo areštavę.

Singaporo sala randasi pietus nuo Malajaus pussalio. Ant jos anglai yra įrengę galingą tvirtumą. Saloje gyvena apie 1,000,000 žmonių.

ČEKOSLOVAKŲ NOTA PRIEŠ SKRAIDYMUS

Praga. — Čekoslovakijos vyriausybė įteikė protestą Jungtinėms Valstijoms, kurių kariniai lėktuvai nuolat skraido virš čekų teritorijos. Notoje sakoma, kad Amerikos lėktuvai atskrenda iš Vakarų Vokietijos. Todėl Čekoslovakija pasiuntė protestą ir vakarų vokiečiams.

Paryžius. — Francūzijos užsienio skolos siekia \$3,000,000,000.

Maskva. — Tarybų Sąjunga paskelbė raginimą Balkanų pussalio valstybėms tuojau šaukti konferenciją. Kviesti dalyvauti Vengriją, Rumuniją, Bulgariją, Albaniją, Graikiją, Turkiją ir Jugoslaviją.

Konferencija turėtų pasakyti prieš steigimą atominių bazių Viduržemio jūros srityje.

Balkanai per daugelį metų buvo "parako bačka", nes stambios imperialistinės valstybės kišosi į vietos žmonių gyvenimą. TASS sako, kad ir dabartinės Jungtinių Valstijų karinės bazės Viduržemio jūrų srityje sudaro taiką pavojų.

Islandijos skundas, bet kas jos paiso!

Reykjavikas. — Islandija ir vėl skundžiasi, kad Anglija ją badu marina žvejo-dama jos pakraščiais. Islandija reikalauja, kad kitos šalys nežejotų arčiau 12-kos mylių nuo jos krantų. Bet anglai žvejoja, savo karo laivų apsaugoje.

Islandija nurodo, kad Anglija taip daro dėl to, kad būdama maža ir taiki šalėlė Islandija negali apsiginti. Neseniai Anglija pasirašė sutartį su Danija, kad ji nežeivos arčiau 12-kos mylių nuo danų Faroe salų. Mat, Danija yra galingesnė už Islandiją.

Islandija primena ir tą, kad pati Anglija paskelbė 12—kos mylių vandenų teritoriją Singaporo, Gibraltaro, Hong Kongo ir Adeno srityse, kur ji turi tvirtumas.

ADENAUERIS BOSAS VAKARŲ VOKIETIJOJE

Bonna. — Vakarų Vokietijos kancleris Konradas Adenaueris neseniai paskelbė, kad jis iš šios vietos pasitrauks, o kandidatus ir Vakarų Vokietijos prezidento vietą. Bet dabar atmaimė mintį ir pasiliks kanclerio vietoje, nes jį nenori užleisti kitiems. Reiškia, Adenaueris yra tikras bosas Vakarų Vokietijoje, ką nori, tai ir daro.

Washingtonas. — Išsautas satelitas "Discoverer II", iš Vanderbergo bazės, nepasiekė reikalingo aukštumos. Manoma, kad jame keturios pelių padvės.

Atėnai. — Graikija atmetė Tarybų Sąjungos pasiūlymą pasitraukti iš Vakarų karinio bloko.

Montrealis. — Čionai atsidarė Prekybos paroda. Dalyvauja 16 valstybių.

Tarybų Sąjunga ragina šaukti konferenciją

Maskva. — Tarybų Sąjunga paskelbė raginimą Balkanų pussalio valstybėms tuojau šaukti konferenciją. Kviesti dalyvauti Vengriją, Rumuniją, Bulgariją, Albaniją, Graikiją, Turkiją ir Jugoslaviją.

Konferencija turėtų pasakyti prieš steigimą atominių bazių Viduržemio jūros srityje.

Balkanai per daugelį metų buvo "parako bačka", nes stambios imperialistinės valstybės kišosi į vietos žmonių gyvenimą. TASS sako, kad ir dabartinės Jungtinių Valstijų karinės bazės Viduržemio jūrų srityje sudaro taiką pavojų.

Ragina prie kovos prieš vėžio ligą

Chicago, Ill. — AFL-CIO susisiekimo unių konferencijoje kalbėjo Dr. E. P. Pendergrass, American Cancer Society prezidentas. Jis išdėstė kaip greitai plečiasi mūsų šalyje vėžio liga.

Dr. Pendergrass kritikavo federalinę vyriausybę, kad ji "susilpnina kovą prieš vėžio ligą". Dr. sakė, kad vyriausybė neskiria pakankamai pinigų ir palieka tokius svarbius reikalus, kaip kova prieš vėžio ir džiuvos ligas, taipgi Raudonojo Kryžiaus reikalus vesti vien tik iš žmonių liuosanoriškų aukų.

Ginklų gamyba ir pelnų "tyrimai"

Washingtonas. — 1959 metais apsiginklavimo ir gynybos jėgų užlaikymui paskirta apie \$400,000,000. Tą sumą dalinant tarp karinio orlaivyno, laivyno ir armijos buvo labai daug ginčų.

Generalai ir admiralai, senatoriai ir kongresmenai, kariniai specialistai ir fabrikantai pasidalinę. Kiekviena apsiginklavimo šaka įrodinėjo, kad ji yra "svarbiausia", kad ji "peni Amerikos darbininkus", nes jeigu jai sumažins pinigų, tai bus paleista milijonai darbininkų iš darbo.

Bartasi piktai. Daug buvo pasakyta tiesos apie gaminių senų jau atgyvenusių ginklų, kad patenkinti jų gamintojus.

Tie ginčai labai nepatiko prezidentui Eisenhoweriui.

Jis spaudos konferencijoje sakė, kad "kritikai vartojo komunistų terminus".

Dabar jau sudarytas komitetas "ištyrimui" užmetimų. "Tyrimų" komiteto prieškalyje pastatė generalą C. S. Irvine, buvusį karinio orlaivyno viršininką, kuris iš tos vietos tik pereitą mėnesį pasitraukė.

Generolas Irvine, būdamas orlaivyno viršininku, davė šimtus užsakymų lėktuvų ir raketų gamintojams, o daugiausia tai Avco kompanijai. Gi dabar Avco Co. suteikė jam prezidento vietą. Visa eilė kongresmenų, jų tarpe Ed. Hubert iš Louisiana valstijos, sako, kad jau iš anksto galima žinoti ko bus vertas tas "tyrinėjimas", kada tyrinėties patys, kurie kompanijoms davė užsakymus

Vilniaus radijo pranešimai

Birželio 4. — Vilniuje statoma daug mokslo rūmų. Lukiškių rajone statomi universiteto rūmai.

Panevėžio apylinkėje steigiamas vaikų stovykla, kuri talpins apie 1,000 vaikų.

Amerikietis Filipas Bonoskis su žmona atvyko Kaunan, kur juos pasitiko didelė kauniečių minia. Amerikiečių vardu Bonoskis sveikino kauniečius.

Geneva. — Užsienio ministrai vėl pradėjo slapta pasitarimą. Atrodo, kad negalės susitarti Berlyno reikalais.

Palermo, Italija. — Sicilijos parlamento rinkimuose kairiųjų kandidatai turi pirmenybę prieš dešiniųjų kandidatus. Dar vis eina balsų skaičiavimas.

Guayaquilas. — Diktatoriškos Ekvatoriaus valdžios kareiviai šaudė į darbininkų ir studentų demonstraciją. Nušovė 28 žmones ir 120 sužeidė.

F. Bonoskis su žmona atvyko Kaunan, kur juos pasitiko didelė kauniečių minia. Amerikiečių vardu Bonoskis sveikino kauniečius.

Geneva. — Užsienio ministrai vėl pradėjo slapta pasitarimą. Atrodo, kad negalės susitarti Berlyno reikalais.

Palermo, Italija. — Sicilijos parlamento rinkimuose kairiųjų kandidatai turi pirmenybę prieš dešiniųjų kandidatus. Dar vis eina balsų skaičiavimas.

Guayaquilas. — Diktatoriškos Ekvatoriaus valdžios kareiviai šaudė į darbininkų ir studentų demonstraciją. Nušovė 28 žmones ir 120 sužeidė.

Managua. — Sakoma, kad penki vyrai iš šautuvų šaudė į Nicaragvos diktatoriaus prezidento Samozos palocių.

Ministrų derybos, Berlynas ir kas stato "ultimatumus"?

Washingtonas. — Jau keturios savaitės prabėgo, kai Genevoje tariasi Anglijos, Francūzijos, Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų užsienio ministrai.

Vakarai kaltina Tarybų Sąjungą, kad ji "nesukalbama," nedaro nusileidimų, o tik veda "propagandą", rašo korespondentas James Restonas.

Tarybų ministras Gromyko ir premjeras Chruščiovas sako, kad TSRS pozicija yra aiški: ištraukti sveikąs armijas iš Berlyno, paruošti taikos sąlygas su Rytų ir Vakarų Vokietijomis, o vokiečių vienybę palikti patiems vokiečiams.

Daug prikalbėta apie "TSRS ultimatumą", tai yra, reikalavimą pasitrauk-

ti iš Berlyno. Bet štai prezidentas Eisenhoweris pareiškė: Jeigu Tarybų Sąjunga nori, kad įvyktų viršūnių konferencija, tai ji turi sutikti palikti vakariename Berlyne Anglijos, Francūzijos ir Jungtinių Valstijų karo jėgas, garantuoti jų susisiekimą su Vakarų Vokietija tol, iki bus įvykinta abiejų Vokietijų vienybė, kitaip viršūnių konferencijai jis nevažiuos. Net M. O'Neill rašo, kad tai "ultimatumas" prezidento reikalavimas.

Diplomatai ir korespondentai numato, kad TSRS vadai nesutiks su tokiomis sąlygomis, nes, jeigu jie priimtų Eisenhowerio sąlygas, tai nebūtų reikalinga nei viršūnių konferencija.

Rumunų sostinei jau sukako 500 metų

Bukareštas. — Šiemet Rumunijos sostinei Bukareštui sukanka 500 metų miesto įsteigimo. Dabar jis turi 1,300,00 gyventojų.

Bukareštas buvo siaurų ir kreivų gatvių miestas, darbininkais apgyventų mažų namų miestas. Laikė karo jų daug sugriauta. Liaudies respublika platina gatves ir stato darbininkams patogesnius namus.

Jubiliejaus progą nutartą iki 1965 metų pastatyti dar naujų gyvenimo namų su 100,000 apartamentų, daug teatrų, ligoninių, mokyklų, įrengti parkų ir miesto apylinkėje dirbtinių ežerų.

Londonas. — NATO kariniai vadai vėl posėdžiauja.

Katmandu. — Nepalio karaliaus brolis Basundhara jau neves amerikietis Yynn Waldron iš Clevelando. Sakoma, kad karališka giminė suardė jų meilę.

Washingtonas. — Valstybės departamentui labai nepatinka, kad Olimpijadose komitetas išmetė Čiang Kai-šeko delegatus.

NAUJAS VIEŠKELIS CONN TURNPIKE

Hartford, Conn. — Jau užbaigti planai pravedimui naujo auto vieškelio—Connecticut Turnpike. Jis eis senojiu No. 1 kelio vietoje, arba visai arti jo. Prasidės nuo New Yorko valstijos ir pamariu eis iki New Londono, o iš ten linkui S. Killingly. Jo nutiesimas atsiels apie \$60,000,000.

Cleveland, Ohio. — Dienraštis "The Cleveland Press" pasistatė naują pastatą už \$10,000,000.

Perkūnijų-žabai Lotynų Amerikoje

Washingtonas. — "Kas darosi Lotynų Amerikoje?" stato klausimą Jungtinių Valstijų vyriausybės žmonės ir diplomatai. Seniau Centrinė ir Pietinė Amerika buvo rami. Jeigu ten įvykdavo "revoliucijos", tai su Washingtono žinia.

Bet dabar metų pradžioje Kuboje buvo nuversta Batistos diktatūra. Nauja valdžia imasi praveisti reformų, kurios Washingtonui nepatinka.

Neramumai Panamos, Nikaragvos ir eilėje kitų valstybių. Washingtonas negali pamiršti ir to "pasitikimo", kuris buvo suteiktas vice-prezidentui Niksonui.

KOVOTOJAS UŽ TAIKĄ KUNIGAS NUSIZUDE

Tokio. — Japonų kunigas H. Kabayashi pasipovė piliui priešakyje premjero Kishi palociaus. Kunigas buvo atėjęs įteikti premjerui protestą prieš Japonijos karinę sutartį su Jungtinėmis Valstijomis ir prieš apsiginklavimą. Kishi atsakė jį matyti.

Kunigas Kabayashi pergyveno baisios atominės bombos rezultatus Hiroshimoje. Po to jis visais būdais kovojo ir protestavo prieš atominius ginklus ir prieš naujo karo ruošimą.

Viena. — Birželio 10 dieną čionai apsilankys Tarybų Sąjungos Gynybos ministras maršalas Radionas Malinovskis.

Iron River, Mich. — Sugriuvus Howrad-Group rūdos kasykla žuvo 5 darbininkai.

Helsinkis. — Atsida r e tarptautinis kongresas teatrų reikale. Dalyvauja delegatai iš 35 šalių.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per 6 months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Kam Ike labiau pritaria?

ISKILO KLAUSIMAS, kam prezidentas Eisenhoweris labiau pritaria: kapitalistams ar darbininkams?

Neseniai AFL-CIO prezidentas Meany viešai pareiškė, kad Eisenhoweris pataikauja kapitalistams, todėl sakė Meany, darbininkai turi atsiminti ir 1960 metais nebusuoti už Eisenhowerio siūlomus kandidatus.

Angliakasių unijos vadas, John L. Lewis, kalbėdamas anai per televiziją, sakė, kad Eisenhoweris palaiiko plieno pramonės savininkus jų derybose su darbininkų uniija.

Prezidentas smarkiai užsigavo tais kaltinimais. Praėjusį trečiadienį, besikalbėdamas su spaudos ir radijo korespondentais, jis net matė reikalo viešai atsakyti tiems unijistų vadovams (žinoma, jų neįvardijant).

“Aš esu sujaudintas tuo būtent dalyku, kad pasirodo ir mūsų šalyje mada priimti kai kurias teorijas, Markso skelbtas. Viena tu teorijų yra ta: neišvengiamai ir aštri kova prieš žmogų, kuris dirba—kova tarp dirbančio žmogaus ir tarp to, kuris jį samdo...”

“Mano nuomone, ši teorija yra absoliučiai ir visiškai neamerikinė. Tai nėra būdas, pagal kurį laisva šalis turi dirbti.”

Mums rodosi, prezidentas Eisenhoweris kaž kaip per daug “supaprastino” tą Markso mokslo dėsni—klasių kovos dėsni. Tačiau jis yra teisingas, kad daug Amerikos darbininkų klasių kovos dėsni priima, jį supranta, ir jį naudoja, aiškindami darbininkams, jog tarp kapitalisto ir darbininko konfliktas, kova visuomet buvo ir bus. Tik socializminėje visuomenėje, kai nebus išnaudotojų, nebus klasių kovos.

Prezidentas sakė: reikalinga kooperacija tarp darbo ir kapitalo, kitaip būsią bloga.

Toliau Eisenhoweris sakė, kad jis labiau pritariaš darbo žmonėms, o ne kapitalistams, nors su pastaraisiais jam tenka bičiuliuotis.

Well, prezidentas gali kalbėti vienaip ar kitaip, tačiau nieks nepasakys, kad jo vyriausybė, kurią jis sudaro, yra pro-darbininkiška.

Pats Eisenhoweris gali labiau mylėti darbo žmones negu kapitalistus, bet jis negali, kaip prezidentas, jiems pataikauti; jis turi pataikauti kapitalistams. Dauguma jo ministrų (sekretorių) yra kapitalistai, turtingi; visa respublikonų valdžios politika, kaip ir respublikonų partijos politika, yra nustatyta už kapitalistų klasės interesus, o ne už darbininkų. Kapitalistai valdo respublikonų partiją, kuri sudarė respublikonišką valdžią, na, ir ji turi tarnauti kapitalistams.

Tik liaudiška valdžia galėtų kreipti daugiau dėmesio į liaudį, o mažiau į saujelę kapitalistų. Bet liaudiškos valdžios mes toli gražu dar neturime.

Blogas žingsnis!

PO TO, KAI Mississippi valstijos linčiuotojai pasigrobė iš kalėjimo negrą Mack Charles Parkerį, jį nukankino, nužudė ir jo kūną įmetė į Pearl upę, FBI tuojau pasiuntė į Miss. savo agentus su įsakymu, kad jie iškrotų linčiuotojų. Daugelis žmonių manė, jog dabar iš tikrųjų linčiuotojai bus surasti, sugauti, na, ir atiduoti į federalinį teismą, kad būtų atitinkamai nubausti.

Ar taip buvo?

FBI agentai rinko duomenis, sakoma, surado ir tuos, kurie Parkerį nulinciovo—surado, bet nieko jiems nedarė! Gautuosius duomenis atidavė Mississippi valstijos gubernatoriui, kad jis baustų linčiuotojus.

Kodėl taip buvo padaryta?

FBI atsako: todėl, kad federalinė valdžia šiuo klausimu neturinti teisės kištis į valstijų vidurinius reikalus. Girdi, jei Parkerio kūnas būtų buvęs rastas kitoje valstijoje, tuomet federalinė valdžia būtų galėjusi imti už šiurpnyos linčiuotojus, bet kai Parkerio kūnas buvo rastas Mississippi valstijoje, tai federalinė valdžia tos teisės neturi!

Toks tai yra pasiteisinimas!

Ką gi Mississippi valstijos gubernatorius dabar darys gavęs visus duomenis iš FBI agentų?

Gubernatorius pasakė: atiduosiu visus dalykus grand džūreii, kuri susirinks rugsėjo mėnesį...

O tuo pačiu kurti žmogžudžiai-linčiuotojai, Parkerio nužudytojai, sau gyvena, jaučiasi laisvai ir juokiasi! Jie gerai žino, kad Mississippi valstijoje dar nei vienas baltas negrų linčiuotojas nebuvo atitinkamai nubaustas; jie jaučia, kad ir juos, jei kada nors ir suims, rasistų teismas nenubaus.

Kai šitaip dalykai pas mus klojasi, tai ar reikia stebėtis, kodėl pasaulis iš Amerikos juokiasi, kodėl jis JAV nepasitiki?

Kai šitaip lengvai federalinės vyriausybės organai praleidžia pro pirštus negrų linčiuotojus, tai ar reikia stebėtis, kodėl rasistai kaip padūkė visur siautėja?

Žmonės, kurie sako, “FBI smarkūs tik prieš komunistus,” teisybę sako.

Kas ką rašo ir sako

BAISI ŽINIA, NESENAI
OFICIALIAI
PASITVIRTINUSI

1943 metų birželio 10 d. mes buvome išspausdinę ilgąją žinią, parašytą pagal New York Timeso korespondento George Axelsono korespondenciją. Žinia bylojo apie vokiškų fašistų barbarų niekšystes, atliktas Lietuvoje, apie uždarymą universiteto, apie naikinimą mokslo ir kultūros turtų, apie jų kerštą.

Ten buvo rašyta, kad vokiškieji fašistai, keršydami lietuviams už tai, kad pastarieji atsisakė eiti į jų kariuomenę, be kitko, areštavo daugybę Lietuvos intelektualų ir jų vienus nužudė, o kitus patalpino į koncentracijos stovyklą.

Toje mūsų žinioje buvo sakoma:

Vokiečiai uždarė visus Lietuvos universitetus ir viešuosius knygynus, o nacių Gestapo žandarų gaujos įsisto naikinti bei plėsti Lietuvos mokslo įstaigų įrengimus ir knygas iš tautinių knygynų.

Vilnių Gestapo žandarų šaukos sudarė visus Medicinos mokyklos mokslinius prietaisus. Vokiečių policija užpuolė Mokslių Akademiją, sudgino rankraščius—užrašus lietuvių žodynui, o tai buvo per keturiasdešimt metų surinkta žodyno medžiaga. Jie taipgi sudarė iki 2,000 fonografo plokštelių, kuriose buvo užrašytos lietuvių liaudies dainos. Panašiai naciai pasielgė ir Mėno Akademijoje.

Kaune jie sunaikino archyvus Mokslo ir Muzikos Akademijų ir universiteto teisių fakulteto. Vokiečiai išplėšė 10 tūkstančių knygų iš Valstybinio Lietuvos Knygyno ir 23 tūkstančių knygų iš Universiteto Knygyno.

Hitlerininkai ir spaudintais atsiskaitė lapeliais kvietė lietuvių į savanorių kariuomenę, bet viso ne daugiau kaip 200 atsirado tokių savanorių kariuonių už Vokietiją.

Jau pirmo vokiečiai buvo išplėšė medžiastinius Lietuvos turtus. Skačiuojama, kad jie užgrobė 700 Lietuvos pramoninių, fabričių, monopolinių pramonės ir prekybos įmonių, tame skaičiuje Maisto trusė ir visus bankus, nepriskaitant lietuviškų dvarų ir ūkių, kuriuos naciai atidavė vokiečiams kolonistams.

Žinioje nebuvo pasakyta, kurią, kada nacistai atliko. Tik dabar skelbiami oficialūs dokumentai, liudiją apie fašistų niekšiskumą. Žurnale “Jaunimo Grets” (nr. 5) skaitome:

1943 m. kovo 1 dieną hitlerininkų civilinės valdžios galva — generalinis komisaras Rentelnas pradėjo visuotinę mobilizaciją. Tačiau Lietuvos jaunimas sumaišė fašistų kortas. Atsitiko tai, ko ne laukė nei Rentelnas, nei jo dešinioji ranka — pirmasis ir generalinis tarėjas Kubiliūnas. Lietuvių tautos sūnūs nesidavė apgaunami nei bauginimais, nei melu. Atvyko tik 5% šaukiamųjų. Apie tokią “katastrofišką” padėtį buvo rašyta slaptosios vokiečių policijos viršininkui Berlyne. Štai šio rašto ištraukos vertimas:

“...Gaunami mobilizacijos duomenys parodė katastrofišką vaizdą ir vidutiniškai sudaro ne daugiau, kaip 5-10% privalančių registruotis. Kad vokiečių autoritetas būtų krašte vėl atstatytas, buvo būtina lietuvių tautai parodyti, kad galima atsisakyti nuo jos savanoriškos pagalbos ir kad esame pakankamai stiprūs reikalingai darbo jėgai priešvartos priemonėmis iš krašto išspausiti. Todėl SS imperijos

vadas įsakė verbavimą į SS legionus Lietuvoje sustabdyti ir lietuviams pareikšti, kad nuo jų paramos atsisakoma. Tuo pačiu metu buvo žaibo greitumu, kaip keršto priemonė, areštuota ir uždaryta koncentracijos stovykloje apie penkiasdešimt lietuvių įžymių asmenybių. Kaip tolimesnė kontrapriemonė buvo uždaryti visi be išimties universitetai bei aukštosios mokyklos...”

Ši keršto priemonė buvo įvykdyta 1943 m. kovo 17 d. Anksty ryte prie universiteto rūmų suvažiavo daug mašinų. Išlipę esesininkai įsiveržė į auditorijas, kabinetus — ir pradėjo didysis naikinimo darbas. Baudžiamieji būriai išdaužė vitrinas, mokslo emblemas, statulas, išvogė universiteto relikvijas, brangius paveikslus, sieninius laikrodžius.

NEISGAVO IR GANA!

Buržuazinės spaudos korespondentai visa darė, kad Irako premjeras Kasemas viešai pasmerktų tos šalies komunistus. Neseniai penki “Vakary” spaudos korespondentai, rašę New York Times Richard P. Hunt, turėjo pasikalbėjimą su Kasemu. Ne tik kalbėjosi, o ir kartu užkandžiavo, bet jie nusivylė.

Premjeras Kasemas sakė: Irako komunistai nėra jo vyriausybės pavojingi. Visai tai “Vakarams” nepatinka.

Įdomu, kad buržuaziniai žurnalistai tiek Kuboje, tiek Irake nepaprastai susirūpinę komunistais. Apie juos nuolat rašo, apie juos nuolat plepa per radiją. Ir vis klaidingai!

PAMINKLAI KANKINIMAMS

Vilniaus “Tiesoje” (geg. 21 d.) varėniškis D. Jankus rašo:

Prieš kurį laiką LKP Varėnos rajono komitetas apsisvarstė klausimą “Dėl buržuazinių nacionalistų nužudytų rajono dirbančiųjų atminimo įamžinimo.”

Biuras pasiūlė rajono vykdomajam komitetui artimiausiu laiku sutvarkyti masinių tarybinių piliečių žudynių vietas Marcininkuose, Merkinėje ir Varėnoje I, iki 1960 metų sausio 1 d. jose pastatyti obeliskus.

Komjaunimo organizacijai pasiūlyta įtraukti jaunimą puosti ir prižiūrėti masinių žudynių vietas, o taipgi atskirti nuo buržuazinių nacionalistų ir hitlerininkų rankos kritusių tarybinių piliečių kapus.

Rajono kolūkiuose organizuojami specialūs stendai, skirti buržuazinių nacionalistų nužudytų tokių kariuonių atminimui. Tokie stendai bus padaryti ir rajono įmonėse, įstaigose bei organizacijose, kurių darbuotojai yra žuvę už šviesią Tarybų Lietuvos ateitį.

Mokyklų pionierių kampe-liuose šiais mokslo metais bus įrengti žuvusių moksleivių kampeliai.

Rajono laikraščio ir vietinių radijo laidų redakcijos įpareigos nuolat organizuoti medžiagą tema “Jie žuvo, kad gyventume mes.”

Daugelyje vietų Lietuvoje jau pastatyti paminklai buržuazinių nacionalistų nužudytiems Lietuvos piliečiams, bet dar yra, kaip matome, rajonų, kur tokių paminklų ligi šiol pastatyta nebuvo.

Mūsų žiniomis, Dzūkijoje ypačiai žiauriai siautėjo banditai — buržuaziniai nacionalistai. Na, ir ten liaudis pastatys žuvusiems paminklus, liudijančius, kaip

Filipo Bonoskio kalba, sakytą TSRS rašytojų III suvažiavime

Brangūs draugai! Negaliu pasakyti, kokia laimė man būti dabar čia su jumis ir nors kukliai dalyvauti jūsų suvažiavimo darbe. Žinoma, ne man vienam reikėtų čia pasakyti mano šalies vardą. Iš tikrųjų, šimtai amerikiečių rašytojų turėtų būti čia, pasėdėti šioje salėje, patys išgirsti gyvą balsą tarybinių rašytojų, kurie kilo iš tarybinės liaudies, tikrai jai atstovauja ir kieno žodžiais tarybinė liaudies kalba su visu pasauliu. Čia nėra emigrantų — nei vaiduos, nei išorės. Čia ne skamba beviltiško balsas, nesireiškia nugrimzdusio pasaulio ilgėsys. Čia mes girdime didžiosios darbo liaudies balsą, šaukimą į taiką, čia įsikūniją svajonę apie geresnę ateitį, kada nebebus nežmogiško elgimosi žmogaus su žmogumi. Jeigu tai rašytojai yra žmogai, ja, kaip teigiama Vakaruose, vadinasi, žodžiai tiesiog neteko savo prasmės!

Prasme tu žodžių, ką aš čia turiu, mano tėvynėje, be abejo, pabandysys iskreipti. Bet dviejų tiesių nebūna. Negali tiesa atrodyti vienaip Maskvoje, kitaip Niujorke. Lygiai tai patį, ką aš noriu pasakyti Maskvoje, aš sakiau Niujorke prieš išvykdamas čion ir tebesakysiu, netgi jeigu tatau kam nors nepatinka.

Amerikos imperializmas pasiekė pikčiausią ir pavojingiausią stadiją antrajame pasauliniame kare ir po jo. Kaip ir visas pasaulis, pasirodė, kad amerikiečių tauta tam nepasiruošusi. Tie amerikiečiai, kuriuos aš pažįstu, ta karta, prie kurios aš priklausa, praėjo per dešimt krizių metų. Mes pergyvenome didžią tragediją masinio nedarbo, kuris prasirodė po garsaus 1929 metų krachio biržoje. Per visus trisdešimt metų mes kovojome už savo gyvavimą, už savo orumą, už savo sielą.

“SĄJUNGININKAS”

Trisdešimtaisiais metais pagyrėjo darbininkų klasių veiklą, ir milijonai darbininkų įstojo į profsąjungas. Anais metais mūsų šalies inteligentija beveik vieningai pasmerkė hitlerizmą.

O kai Franko pasmaugė Ispanijos respubliką su Hitlerio ir Mussolinio pagalba, padedant Leonui Bliumui Prancūzijoje, ir Anglijos bei

Amerikos vyriausybės, tuomet rašytojai, dailininkai, visa inteligentija vėl susivienijo smerkdamai Franko ir jo žiaurų režimą. Na, ir toli mes nužengėme nuo tų laikų, jeigu šiandien galima kalbėti apie šį budelį, kaip apie Amerikos demokratijos sąjungininką! Šimtai amerikiečių iš Linkolno varė amerikiečių brigados atidavė savo gyvybę, gindami demokratiją Ispanijoje ir mėgdami prie Madrido sustabdyti antrąjį pasaulinį karą dar prieš jo pradžią. Kad ir kaip žiūrėti į Franko kai kurie Amerikos sluoksniai, mes, kurie žinome visą jo režimo žiaurumą, nesizėmėsimė taip, kad kurių darbuotojai yra žuvę už šviesią Tarybų Lietuvos ateitį.

Mokyklų pionierių kampe-liuose šiais mokslo metais bus įrengti žuvusių moksleivių kampeliai.

Rajono laikraščio ir vietinių radijo laidų redakcijos įpareigos nuolat organizuoti medžiagą tema “Jie žuvo, kad gyventume mes.”

Daugelyje vietų Lietuvoje jau pastatyti paminklai buržuazinių nacionalistų nužudytiems Lietuvos piliečiams, bet dar yra, kaip matome, rajonų, kur tokių paminklų ligi šiol pastatyta nebuvo.

Mūsų žiniomis, Dzūkijoje ypačiai žiauriai siautėjo banditai — buržuaziniai nacionalistai. Na, ir ten liaudis pastatys žuvusiems paminklus, liudijančius, kaip

riauti prieš Hitlerį, nes ji buvo įsitikinusi savo teismumu. Mes žinome, kuo tikėjome ir už ką kovojome, ir buvome pasirušę už tai mirti. Mes tikėjome, kad, naikindami fašizmą, mes laužome tvirčiausią pasaulio užvarą kelyje į taiką ir demokratiją, ir mes rašėme knygas, eilėraščius ir dainas, kad padėtume mūsų kareiviams kautis. Anuo metu daugelis suprato didžią tiesą, kad pasaulinės civilizacijos ateitis — pasak generolo Mak Arturo — remiasi šlovingomis Raudonosios armijos vėliavomis. Mes visa širdimi simpatizavome jūsių kovai, ir anais niūriais 1941 metų mėnesiais, kai fašistų gaujos veržėsi į Maskvą, ir Hitleris gyrėsi, kad jau mato pro žiūronus Kremliaus bokštelius, mes kentėjome drauge su jumis ir mums gėlė širdi, bet, skirtingai nuo daugelio, mes ne valandėlei netikėjome, kad Hitleris įžengs į Kremlių. Tikrai, galima pasakyti, kad istorija išskrėtė pokštą, kad aš, netikėjęs, kad Hitleris įžengs į Kremlių, dabar pats esu Kremliuje (plojimai), ir aš ne valandėlei negalėjau pagalvoti, kad istorijos eiga gali būti kitokia. Gyvenimas galų gale turi savo logiką.

Karo metu mes drauge su jumis tikėjome, kad, laimėję pergalę, mes visiems laikams padarėme galą fašizmui. Mes tikėjome, kad išvairysime karinius nusikaltėlius iš visų urvų, kur jie slepiasi, nors ir reikėtų juos persekioti iki pat pasaulio krašto. Brangūs draugai, tai dar nepadaryta, ir jeigu jūs paklausite, kur jie slepiasi — nors jie visai ir nesislepia, o garsiai apsisiskelbia, — aš galiu jums paminėti mažiausią du miestus, kurie yra anaiptol ne pasaulio krašte. Vienas iš jų — Bona, kitą jūs žinote ne blogiau už mane.

Bet nebūtų bloga kartkartėmis priminti kariniams nusikaltėliams, kad jų neužmiršo. Tai parodytų tiems, kas svajoja tapti kariniais nusikaltėliais rytoj, kad žmonija juos atidžiai seka. Jeigu jie deda viltis į bombas, tegu atsimena, kad bombos dar niekuomet nebuvo stipresnės už liaudį. Žmonės neis paklusniai į naujas skerdynes. Liaudies negalima sunaikinti, o karo kurstytojus, kurie prieš liaudį, — galima.

MES NORIME TAIKOS

Mes tikėjome, kad kara pabaiga leis suklestėti demokratijai. Mes, paprastai amerikiečiai, negalėjome patikėti, kad tie, kurie kalbėjo mūsų vardu, turi kitus tikslus. Mes — dora, atvira tauta, ir mes visa širdimi tikėjome, kad mūsų valdovai, taip pat, kaip ir mes, siektų taikos. Mums, darbo žmonėms, nereikalinga Vidurinių Rytų našta. Kai kurie žmonės Amerikoje negali suprasti, kodėl viso pasaulio tautos sako amerikiečiams: “Nesidinkit es namo!” Tai užgauna jų savi-meilę. Paprastai amerikiečiai nenori užvaldyti Kinijos, jie nori vieno — draugystės su kinų tauta (plojimai). Tie, kurie sudaro viešąją nuomonę, naudojasi mūsų atvirumu, mūsų dorumu arba, jeigu norite, naivumu, ir paverčia mus baudi visam pasauliui. Tie iš mūsų, kas lankėsi Amerikoje, galėjo įsitikinti, kaip tai buvo su Mikojanu, kad eiliniai amerikiečiai negalvoja apie karą; rusai jiems patinka.

Tuo būdu mūsų šalyje yra prietaravimas tarp mūsų valdovų slapty — beje, ne tokių jau slapty — tikslų ir liaudies lūkesčių. Šis prietaravimas daro visą Amerikos gyvenimą. Šis prietaravimas sukelia didžiulį dvasinį mūsų jaunimo pavargimą, beprasmiską blaškymąsi, masinę neurasteni-ją. Visi serga, bet niekas lyg

ir nežino ligos priežasties. Daugelis rašytojų taip pat kankinasi ir nesupranta, kas vyksta. Tai matyti iš jų kūrinių. Tačiau kad ir koks liūdnas šis vaizdas, jis vis dėlto rodo ne visišką supuvimą, bet perspektyvos ir tikslo netekimą. Jis nėra sveikas amerikiečių kultūros branduolys. Ir aš, pavyzdžiui, tvirtai tikiu, kad kūrybinis pradas amerikiečių kultūroje — tas pradas, kurio atstovai yra Mark Twain, Walt Whitmanas, Theodoras Dreizeris ir daugelis kitų — vėl atgims. Nežinau, kaip galvoja kiti, o mes, Amerikos paprasti darbe žmonės, norime gyventi tvirtai ketiname gyventi, kovosime už savo teisę į gyvenimą. Nors revizionistai, tie, kas nutraukė ryšius su kairiuoju judėjimu Amerikoje, padarė didelę paslaugą reakcijai, Amerikos darbininkų klasei dvasiškai tebėra sveika. Aš tikiu savo darbininkų klasei ir tikėsiu ja, nepaisydama to, kad ir į kokias aklavietes ji bebūtų atvesta, kad ir kokius nusikaltimus darytų jos vardu. Tikėkite ir jūs ja, nesigailėsite.

ŽINIOS IS LIETUVOS

PIRMASIS PABALTJO
RESPUBLIKOSE

Vilniaus gelžbetoninių konstrukcijų gamykloje pradėjo veikti pirmasis Pabaltijyje stambių plokščių namų statybos cechasis. Čia visos namo dalys gaminamos tam tikrose formose. Jos turi lygų paviršių ir nereikia atlikti tinkavimo darbų.

Šiemet Vilniuje bus pastatyti du penkiaaukščiai 80-ties butų gelžbetoniniai surenkamieji namai, kurių visos dalys gaminamos įmonėje. Jie bus trigubai lengvesni už mūrinius, žymiai pigesni. Statant tokią namą reikia panaudoti tris kartus mažiau darbo. Pradėjus cechui dirbti pilnų pajėgumų, jis gamins per metus po 8 penkiaaukščių 80-ties butų namus. Sekančiais metais gamykla ne tik gamins namų detales, bet ir pati statys tokius namus.

LIETUVIS — RAKETŲ ISRADEJAS

Vilnius. — Išėjo žurnalo “Mokslas ir gyvenimas” Nr. 5. Jame A. Ivaškevičius rašo apie XVII amžiaus lietuvių artilerijos generolo Kazimiero Semenavičiaus nuostabių darbų raketų technikos srityje. Ilustracijos iš Semenavičiaus veikalo išleisto 1650 m. Amsterdamo, vaizduoja kelių pakopų raketų, raketų baterijų, Semenavičiaus išrastas stabilizatorius ir t.t.

Žurnale skaitytojai supažindinami su naujomis knygomis, yra platus mokslo ir technikos naujienų bei įvairių skyriai.

Vilkija. — “Kelio į komunizmą” kolūkyje įrengta 20 numerių automatinė telefono stotis.

Klaipėda. — Ateistų namai įsteigti prie jūrų uosto klubo.

Pakruojis. — Panevėžio dramos teatro kolektyvas čia parodė G. Stulskio dramą “Tikroji moteris”. Spektaklį žiūrėjo daugiau kaip 300 miesto darbo žmonių bei aplinkinių “Gimtosios žemės” ir “Draugystės” kolūkių kolūkiečių.

IVAIRUMAI

Žuvų gabumai

Vienas mokslininkas nutarė išaiškinti, ar žuvis gali atskirti žmogaus tariamus garsus. Tuo tikslu jis į du greta stovinčius akvariumus įleido mažus šamus ir pavadino vieną Adomu, kitą Ieva. Pašaukęs kurią nors žuvytę vardu, jis pavaišindavo ją slieku. Po kurio laiko „Adomas“ ir „Ieva“ išmoko skirti savo vardus ir šaukiami pasirodydavo. Pažymėtina, kad Adomas nepasirodydavo, ištarus levos vardą, o Ieva — Adomo. Vėliau paaiškėjo, kad šamukai „iškalė“ ne ištais savo vardus, bet tik pirmuosius garsus: „a“ ir „ie“.

Dar „gabesni“ pasirodė ešeriai: juos pasisekė išmokyti „skaityti“. Jiems buvo rodomas stambiomis juodomis raidėmis parašytas žodis „sliekas“, žuvis puldavo prie maitinimo vietos, o kai pasirodydavo užrašas „tuščias“, jos plaukdavo atgal.

Karpiai pasisekė išmokyti išalkus... paskambinti. Tai buvo pasiekiama šiuo būdu. Į vandenį buvo įmesta stiklinė plūdė. Kai kuri nors žuvytė ją griebdavo, gaudavo slieką. Taip jos įpratę duoti ženklą apie „pietų laiką“ griebdamos už plūdės. Vėliau prie plūdės buvo pririštas siūlas, sujungtas su skambučiu. Pagaliau žuvis buvo įpratinos gauti maistą tik uždegus šviesą. Išeidavo taip. Virš akvariumo užsidega šviesa, žuvis puola prie plūdės, patrauk-

kia ją ir skuba į kampa, kuriame jos pamaitinamos.

Žuvis gali viena kitą pažinti. Tai rodo toks bandymas. Akvariumas buvo pertvertas stiklu ir į vieną jo pusę buvo įleista lydeka, o į kitą — žuvytė gupė. Lydeka tuoj puolė žuvyte, bet skaudžiai atsitraukė į stiklą. Taip ji darė daug kartų, kol, pagaliau, „nutarė“, kad gupė per daug pavojinga. Išėmus stiklą, lydeka sekė gupę akimis, bet jos nelietė. Įleidus į akvariumą keletą gupė, lydeka tuoj jas surijo, palikdama tik vieną — savo „seną pažįstamą.“ A. K.

Lenkų povandeninės „krosnys“

Daug paskendusiu laivų slepia savo gėmėse jūros ir vandenynai. Kartais šios „Neptūno“ aukos — labai trukdo laivybai. O kiek brangaus metalo, įrengimų palaidda povandeninėse kapinėse!..

Paskendusiu laivų iškelti atžvilgiu Lenkija užima vieną pirmųjų vietų pasaulyje. Per 11 metų ji iškėlė daugiau kaip 170 „skenduolių“. Lenkų narų pagalbos dažnai prašo net stambios užsienio laivų iškėlimo firmos.

Suprantama, tai sunkus ir ilgas darbas. Kartais namams tenka darbuotis ledo šaltumo vandenyje po keletą valandų. Kaip palengvinti jų darbą, ypač pašalinti šaltį?

Lenkijos laivų gelbėjimo

tarnybos darbuotojai išrado originalų prietaisą. Tai didelis maišas iš neperšlampo medžiagos. Jį naras užsimauna ant savęs. Viršutinėje maišo dalyje esantis diržas pripumpuojamas oro. Tvirtai suverždamas naro skafandra, jis nepraleidžia jūros vandens. Iš laivo, kuris atlieka gelbėjimo darbus, varomi garai. Jie patenka į šonines ir apatines maišo kišenes ir sušildo ten esantį vandenį iki 20°C. Naras pats reguliuoja reikiamą temperatūrą ir labai greit sušyla. A. Č.

„Akmenis aliejus“

Petroleum lotynų kalboje reiškia „Akmenis aliejus“. Mat, nafta (alieju) randa po uolomis, tai ir pavadinimas akmenis aliejumi. Kaip jis susidarė, tai mokslas skirtingai aiškina. Daugiausia dėstoma, kad aliejus susidarė iš labai didelių gyvūnų liekanų prieš milijonus metų.

Aliejus tryškia iš žemės todėl, kad jo apačioje yra susirinkusių vandens masė, kuri ir stumia aliejų laukan. Bet jo pasiekimui dažnai tenka pragręžti tūkstančius pėdų gylio šulinius. Bet kai kada surandama ir negiliai.

Aliejų kinai ir egiptiečiai jau žinojo prieš tūkstančius metų, bet tada ji naudojo tik gydymui, žaislams, o toliau ir kariniams sumetimais. Amerikiečiai indėnai taip pat aliejų žinojo prieš porą ar trejetą tūkstančių metų.

Iš natūralaus aliejaus pagaminama daug skirtingų medžiagų, kaip tai benzinas, kerosinas, gazolinas ir daugelis kitų degančių ir tepalams reikalingų medžiagų.

ĮDOMYBĖS

Žuvininkų kapitonas Francis Holmes Reeds Delaware įlankoje sugavo žuvį, kurios viduriuose buvo laikrodėlis. Jis dar ciksėjo „tik, tik, tik“.

Skrudėlė visoje gyvulių karalystėje, palyginus su kitų gyvulių dydžiu, turi didžiausias smegenis.

Giovani Battista Rubini (1795-1854), operinis tenoras, aukštą gaidą dainavo su tokiu balso iškėlimu, kad jam truko sprandas. Tai buvo La Scala operoje, Milane, 1831 metais.

Ploščius su raudona ranka Heremon O'Neil numetė savo dešinę ranką. Tas ji jį padarė pirmu Irlandijos karalium.

Tas įvyko labai seniai, tačiau praeities gentkartės nepamiršo įvertinti šio žmogaus didvyriškų pastangų ir pagerbimui jo uždėjo ženklą: raudoną ranką ant Irlandijos karinių ginklų.

1015 pirm dabartinio met-skaičio tūlas vadas vardu Heremon O'Neil suorganizavo laivų ekspediciją, kad pasiektų šiaurų Irlandijos pakraščius. Taipgi ir kitas panašūs avantiūristas, kurio vardas yra užmirštas, suorganizavo panašią ekspediciją. Ir abi ekspedicijos plaukė šalimais, padariusios sutartį, kuri pirmą pasiekė Irlandijos pakraštį, tos ekspedicijos vadas bus Irlandijos karalius ir tam bus uždėta karaliaus karūna ant galvos. Tačiau abi ekspedicijos sykiu baigė priplaukti prie kranto. Heremon O'Neil, bijodamas,

kad jo konkurentas pirmą neišliptų ant kranto ir kalware įlankoje sugavo žuvį, kurios viduriuose buvo laikrodėlis. Jis dar ciksėjo „tik, tik, tik“.

Homer ir Socrates, du pasaulyje garsūs „rašėjai“, nėra parašę nei vienos eilutės. Jų visus padavimus (išsireiškimus) padarė iš atsiminimų. Nei vienas iš jų nemokėjo nei skaityti, nei rašyti.

Biliardų biliukė, gatavai nupulsiuota, yra mažiau švelni negu žemės paviršius. Jeigu biliukę padidintum iki tokio dydžio, kaip Žemė, tai būtų daugiau ne lygi, negu Žemės išlaukinė pusė.

Pachai luomo vyras Indijoje gali divorsuoti savo žmoną paimdamas šiaudą ir perlaūždamas jį per pusę.

J. Bimba

20,000 ŽMONIŲ MIRŠTA NUO IVAIRIŲ NELAIMIŲ

Metropolitan Life Insurance Co. skelbia, kad Jungtinės Valstijose kiekvienais metais virš 20,000 žmonių netenka gyvasties per tokias nelaimes, kaip parpuolimai, nukritimai laiptais ir panašias.

O automobilių nelaimėse gyvastį praranda nuo 35,000 iki 40,000 žmonių.

V. Daubaras

Žvelgi aplink--širdis džiaugiasi

VILNIUS. — Žvelgi aplink — širdis džiaugiasi. Keičia savo išvaizdą, klesti tarybinis kraštas.

Prisimeni praeitį — ir dar labiau pamėgsti naująjį gyvenimą.

Gimiau Lietuvoje. Tuomet ten prie valdžios buvo buržuazija. Lietuviai gerai žino, kokia elgetiška ir tamsi buvo tada mūsų tėvynė. Tūkstančių tūkstančiai lietuvių buvo priversti ją palikti ir ieškoti laimės — teisingiau pasakius, duonos kėsnio — kitose šalyse. Tuometiniai Lietuvos valdovai atvirai sakė, kad jiems reikalingi „piemenys“, o ne „gimnazistai“. Mažytėje Lietuvoje buvo daugiau kaip 400 tūkstančių beraščių ir mažaraščių.

Mano tėvas buvo amatininkas. Kad galėtų išmaitinti šeimą, jis taisė dviračius ir laikrodžius, radijo imtuvus ir siuvarmašius mašinas, skuto žmones — žodžiu variant, buvo „universalas“. Gyvenau Vabalninko miestelyje. Iki geležinkelio — 30 kilometrų. Artimiausia vidurinė mokykla buvo už 40 kilometrų. Visame valsčiuje buvo keli motociklai, 2-3 lengvieji automobiliai ir vienas sunkvežimis.

Neseniai buvau nuvažinęs atostogų į gimtąjį kraštą. Kaip čia viskas pasikeitė! Šiandien Vabalninkas — didelis kultūrinis centras. Čia yra 4 vidurinės, 8 septynmetės ir 15 pradinė mokyklų, vakarinė

darbininkų jaunimo mokykla, žemės ūkio technikumai. Rajono mokyklose mokosi apie pusantro tūkstančio žmonių. Rajono bibliotekoje yra beveik 100 tūkstančių knygų. O kiek knygų darbininkai, kolūkiečiai ir tarnautojai turi savo asmeninėse bibliotekose! Daugelyje namų — radijo imtuvai. O technika remonto-technikos stotyse, kolūkiuose ir įmonėse! Ar gi įmanoma apie viską pasakoti?

Per šį septynmetį Vabalninko mieste numatoma pastatyti naują vidurinę mokyklą pastatą, kur bus tūkstantis vietų, ligoninė, kinoteatras, kėpykla, autobusų stoties pastatą, ligoninę.

Tarybų valdžia Lietuvoje gyvena iš viso 18 metų, bet kaip neatpažįstamai pasikeitė gyvenimas! Jau nematomi visi keliai. Paimkime kad ir mane. Ašgi buržuazijos viešpatavimo laikais aš būčiau prasišmęs į žmones (kaip seniau buvo sakoma Lietuvoje). 1951 metais baigiau technikumą, o po to — Politinę A. Ždanovo vardo karinę jūrų mokyklą.

Tarybų valdžia atvėrė kelią į mokslą dešimties tūkstančių lietuvių. Respublikoje dabar 12-je aukštybų mokyklų mokosi apie 25 tūkstančiai studentų, įsteigta Mokslo akademija, kurioje dirba 32 mokslų daktarai ir 384 mokslų kandidatai. Lietuvos miestuose ir kaimuose yra daugiau kaip trys tūkstančiai klubų, beveik penki tūkstančiai bibliotekų. Eina 121 laikraštis, kurių bendras tiražas — 612 tūkstančių egzempliorių, leidžiama 13 žurnalų.

Sukurtos naujos pramonės šakos — mašinų ir elektros prietaisų gamyba. Plačiai išvystytos tokios pramonės šakos, kaip siuvimo, lengvoji, medžio apdirbimo ir žuvies pramonė. O Lietuvos žvejai 35 kartus padidino žuvies sugavimą. Jie dabar sėkmingai žvejoja Atlante, prie Afrikos krantų.

Septynmečio plane numatyta išplėsti esamąsias statybos ir prietaisų gamybos įmones, taip pat įmones, gaminančias elektrinio suvirinimo įrengimus, ir kitas. Bus pastatytos naujos įmonės, gaminančios laboratorines elektrines krosnis, dujų matavimos prietaisus, televizorius, dizelinius purkštuvus, įrengimus mėsos ir pieno pramonei. Mašinų gamybos pramonės produkcija padidės 2,6 karto. Prietaisų gamybos produkcija — 3,6 karto. Mums, lietuviams, džiugu, kad bus pagreitinta Kauno hidroelektrinės statyba.

Lietuvos darbo žmonės gerai žino ir supranta, jog visa tai jie pasiekė dėka to, kad jiems padeda broliškos tarybinės tautos, dėka to, kad išmintingai vadovauja Komunistų partija. Kadaise labiausiai atsilikęs Lietuvos rajonas — Vabalninkas — darbo žmonių nutarė įvykdyti septynmečio plano užduotį per trejus metus. Aš džiaugiuosi savo krašto žmonėmis.

Mikromegas

Žiūrint pro mano akinius

PUŠKINO PROZA

Kiekvienam literatūrai sekančiam žmogui yra girdėtas paskilbusio rusų poeto A. Puškino vardas; tai rusų klasikinės poezijos tėvas. Per pirmuosius savo kūrybinio darbo metus Puškinas rašė vien eilėmis, todėl skaitančioji visuomenė įpratę žiūrėti į jį, kaip nepalyginamą poetą. Bet 1822 m. jisai nusitarė eiti į prozą. Jo paties žodžiais tariant: „Metai prie rūsčios prozos lenkia, metai išdykėli rimą veja“, jis reiškia norą „nusizeminti iki romies prozos“.

Tačiau perėjimas nuo poezijos prie prozos nebuvo lengvas. Pasirodo, kad net toks neabejotinų gabumų genijus turėjo išgyventi visas „augimo kančias“, kurias patiria kiekvienas rimtesnis rašytojas, „Bielkino apysakų“ ciklas, rašytas 1830 m., dar nepasizymi augstu meniškumu. Jose dar daug mėgėjiškumo žymių, daug reportažinio balasto. Jo laikų kritika teigė, jog Puškino proza reiškia jo kūrybinio genijaus sumenkėjimą, jo smukimą. Net toks žymus realistas kritikas kaip Belinskis menkai vertino pradines Puškino pastangas. Tik vėliau, sunkiu darbu ir ryžtu, Puškinui pavyko įvesti savo prozą į literatūrinio meno šventyklą. Praėjus dešimčiai metų nuo Puškino mirties, tasai pats Belinskis jau buvo kitokios nuomonės. Vertindamas Puškino literatūrinį darbą bendrai, jis rašė, kad jo vėlesnė proza yra „tobulybės stebuk-

las“, „meistriškumo viršūnė“, nors ji „toli gražu negali lygintis savo vertingum su geriausiaisiais jo eilėraštinių kūrybos darbais“.

Puškinas „Goriuchino bažnytkaimio istorijoj“ randame va kokią Goriuchino vyrų charakteristiką:

„Vyrų, eidami tryliktuosius metus, paprastai vesdavo dvidešimties metų merginas. Pačios mušdavo vyrus per ketverius arba penkerius metus. Po to vyrų jau pradėdavo mušti pačias; ir tokiu būdu abi lytys savo laiką turėdavo valdžią, ir pusiausvyra būdavo išlaikyta.“

Autoritetas juk turi būti: kas nors, ką nors turi mušti!

Poezija, kompetentingo poeto sukurta, vistiek yra pranašesnė literatūrinės ekspresijos forma, negu proza. Tačiau čia reikia griežtai skirti augstos vertybės poeziją nuo eilemanių, nuo rimuoto trafareto!

JURGELIONIS APIE DIPUKUS

„Vienybėje“ Kl. Jurgelionis kėdėna dipuką L. Mingelą už tai, kad šis imaš rašyti apie vėlionį kun. A. Miluką monografiją, kaip ne tik nepažinęs, bet ir nematęs. Jurgelionis sako, kad „naujųjų ateivių arogancija, kurstoma jų begalinio godumo, jau siekia beprotystės čiukuro. Jie turi paniekinę ir po kojų pamynę negausią senesnių imigrantų inteligenciją“ (turbūt — inteligenciją. M.). L. Mingėlos pa-

stangos esą „paskutinis bjaurus apsiereikšimas“.

Man rodos, kad p. Mingėlos „nusidėjimas“ nėra jau toks baisus. Monografiją ar net biografią, gali parašyti autorius subjektyviai nepažinęs, jei tik jis turi pakankamai likusios apie jį medžiagos — rašytinės ar žodinės. Kaip gera bus ta monografija — priklausys nuo autoriaus gabumų, jo mokėjimo turima medžiaga pasinaudoti.

K. Jurgelionis sako, būk jis kun. Miluką pažinęs per keturis paskutinius jo gyvenimo metus ir todėl gerai jį žinąs. Tačiau savo straipsnyje jis jokios biografinės medžiagos nepateikia, jei neminėti to „svarbaus fakto“, kad jis kartą valges rauginto pieno kartu su kun. Miluku pas vieną pastarojo parapijietį! Manau, jog Mingėlos monografiją perdaug nenuken-tės, jeigu šis epizodas ir net bus paminėtas.

Kad kun. Milukas, vėlesniais laikais, lietuviškose klebonijose buvo „persona non grata“, kad jis savo senatvėje mėgo bendrauti daugiau su pasauliečiais, negu su dvasininkais, kad jo raštų katalikų laikraščiai nenorėjo talpinti, kaip „neaiškių“, ir kad toji spauda jį ignoravo, — tai visiems žinomas faktas. Net mirusį jį kaip kunigą, pagarbiam, nepalaiddojo nuosavame kape, bet įkišo, kaip menkavertį įnamį, į seniau mirusio kun. Kodžio kapą!

Bet p. Jurgelionis per daug sau kredituoja „Tėvynėje“ įtalpintą Miluko knygos recenziją, kuri būk tai atidariusi kun. Milukui duris į klebonijas ir kuria būk tai „ir Amerikos ir Lietuvos kiekvienas katalikiškas laikraštis citavo.“ Vieno kito laikraščio smulkų reaguojimą nereikėtų taip išpūsti. Viena kregždė dar nepadaro pavasario! Gi kun. Miluko ignoravimas ir boikotavimas nuo to nei kiek nesumažėjo.

Apie jo pašalinimą iš „Tėvynės“ redaktoriaus vietos p. Jurgelionis sako, kad „socialistai ir tautiečiai sykiu, Grigaičio klapčiukai, tarė išmesti mane — neteisėtai — iš „Tėvynės“ redaktoriaus vietos,“ etc. Bet apie priežastis, privedusias prie išmetimo, jis gražiai nutyli. O jos buvo tokios: Jurgelionis pradėjo „Tėvynėje“ skelbti pavardes lietuvių veikėjų, kurie tik nesutiko su jo fašistuojančia politika, ir skelbti jiems boikotą. Tarp tų boikotuojamųjų buvo profesionalų, biznierių ir kitų. Gi boikotą skelbti šios šalies įstatymai neleidžia ir dėl to SLA galėjo susilaikyti daug nesmagumų bei bylų. Aišku, jog SLA Pildomoji Taryba, gindama savo organizacijos vardą ir turtą, kitaip pasielgti negalėjo, kaip tik išmesti laukan tų boikotų kurstytoją.

Kas sėja vėją, tas audrą pajauja!

KAPŲ LANKYMO TRADICIJA

Reikia pagirti sektiną T. Lietuvos rašytojų tradiciją — Gegužės Pirmosios progą lankyti savų mirusiųjų kolegų kapus! Tai labai gražus ir puoselėjantis paprotys. Vilniaus ir Kauno kapynuose guli tokie paly-

ginti neseniai mirusieji rašytojai, kaip Salomėja Nėris, Valsiūnienė, Petras Cvirkas, Liudas Gira, A. Žukauskas-Vienulis, Balys Sruoga ir kiti.

Siemet, matėme spaudos pranešimuose, Vilniaus Raskų kapinyną lankė net ir veteranas rašytojas Jonas Šimkus, kuris jau antri metai serga širdies priepuoliu. Šiuo metu jis dar vos tik gali, lazdėle pasirasčiuodamas, pavaikšioti.

Mums amerikiečiams irgi reikėtų tokių gražų paprotį puoselėti, ugdyti. Ypatin-gai tokiose vietose, kur yra bendri lietuvių kapai, kaip Čikagoje ir kitur. Gegužės Pirmoji, arba Kapų Lankymo šventė (gegužės 30 d.), — labai tinkamos dienos. Pagalvokime apie tai!

MIEGAS IR SAPNAI

Kas yra miegas ir sapnai? Nesuprassdami jų, senovės žmonės laikė sapnus pranašingais vaizdiniais, jiems tikėjo. Buvo išleista net didžiulės knygos sapnams aiškinti. Visokie nerasteniški pranašai ir „šventieji“ sapnus aiškindavo, kaip dievo „apreiškimus.“ Biblija sako, būk Juozapui per sapną archangelas Gabrieliūs pasakęs, jog neščios žmonos Marijos sūnus esąs ne vyro meilės vaisius, bet „šventosios dvasios“ kurjozas. Ir, sakoma, Juozapas sapnui patikėjęs. Palaiminti dvasios ubagai!

Didysis rusų fiziologas I. P. Pavlovas visai įtikinamai išaiškina miego ir sapnų fenomeną:

„Vystantis mokslui, miego reikšmę imama teisingai sieti su nervų sistemos veikla. Iš pradžių mokslininkai manė, kad miegą

sukelia sumažėjusi nervų energija. Bet paskui buvo nustatyta, kad miegas vaidina ne pasyvų, o aktyvų vaidmenį žmogaus gyvenime, kad miego metu atkuriamas sunaudota energija; nuvargusios nervų ir raumenų sistemos tartum iš naujo atgyja... Kiekvieną akimirką galvos smegenų žievė priima daugybę signalų apie tai, kas vyksta supančioje aplinkoje ir paties organizmo viduje... Miegas — tai nervų sistemos veiklos slopinimas, kuris apima tuo pat metu didžiąją galvos smegenų dalį...“

„Dažnai miegą lydi sapnai. Iki šiol, kol mokslas sapnų esmės teisingai neišaiškino, žmonės manė, kad sapnai turi slaptos prasmės. Prietaringiems žmonėms atrodo, kad sapnuose gali būti nulemiamas žmogaus ir netgi visos tautos ir valstybės likimas. Ir šiais laikais dar tikima „bloginiais“ ir „gerais“ sapnais... Mokslas, priešingai prietaringų žmonių nuomonei, įrodė, kad miegas ir sapnai yra visiškai natūralūs ir paaiškinami reiškiniai. Miegas nereiškia, kad siela laikinai išskrenda iš kūno, kaip galvoja prietaringi žmonės, o yra organizmo apsauginė priemonė, neleidžianti išsėkti centrinė nervų sistemai ir apsauganti organizmą nuo pervargimo. Pavlovo mokslas, būdamas nuosekliai materialistinis, yra stiprus ginklas kovoje su idealizmu, su religiniais prietaisais“ 1).

1) „Religija — mokslo ir pažangos priešinys.“ V. P. Prokofjevas.

DRĄSIOS ŠIRDYS

(Vaizdai iš partizanų kovų Lietuvoje)

(Taša)

Po visą šalį nuskambėjo vieno šių kovotojų politinio vadovo V. Kločkovo žodžiai: „Rusija didelė, bet trauktis nėra kur—už mūsų Maskva!“ Ir panfiloviečiai neleidė tankams peržengti jų ginamo ruožo, atiduodami už Maskvą, už Tėvynę savo gyvybes. O gruodžio 6 d. Tarybinė Armija taip spustelėjo fašistus, kad jie, neatgaudami kvapo, bėgo iš miestų, kaimų, palikdami patrankas, tankus, šimtus tūkstančių užmuštų, sužeistų kareivių ir karininkų.

Sužinoję, kad priešas nublokštas daugiau kaip 400 kilometrų nuo Maskvos, žmonės net lengviau atsidusdavo.

KALBA „DIDŽIOJI ŽEMĖ“

Kiekvienas, kam teko gyventi ir kovoti prieš užnugaryje, puikiai supranta, koks neapsakomai svarbus partizanams buvo radio ryšys su „Didžiąja žeme.“ Morzės abėcėlės signalų pagalba mes perduodavome žinias apie priešą, apie savo kovas su juo, o taip pat gaudavome pagalbą, apie naujienas fronte ir užnugaryje.

Pirmasis mūsų būrio „Už Tarybų Lietuvą“ radistas buvo komjaunuolis Marijonas Martynaitis. Anų dienų kovos draugai negali prisiminti jo be šypsenos. Dėl to tur būt, labiausiai kaltas toksai įvykis.

Vos tik pradėjus grupei veikti, buvo susitarta, kad jos slaptazodis bus „Yla.“ Nekantriai laukėme valandos, kai išgirsime balsą iš „Didžiosios žemės.“ Bet štai dienos slenka, o mūsų niekas nekviečia per radiją.

Kelintą jau kartą keliaujame prie kalnelio už stovyklos, kelintą jau kartą aš lipu į dvi aukštas, siūruojančias pušis įkelti antėnų. Nelengvas tai darbas... Hitlerininkai nuolatatos bastosį po mišką, tai šen, tai ten paleidžia keletą šūvių—gal patys save drąsindami, gal tikėdamiesi, kad mes neiškentę atsiliepsime ir išsiduosime,—taigi, kol aš, širdingai pavydėdamas katėms ir voverėms, sluogių pušų kamienais, kiti draugai eina sargybą. Ir vis nieko ir nieko—raukšlė tarp Martynaičio antakių neišsilygina, šypsenys nenušviečia veido. Paniūres jis nusiima ausines. Paniūra ir visi draugai. Miške staiga pasidaro gūdu ir svertima, visi jo garasai atrodo nejaukus ir pikta lemią.

Po kelinto tokio nesėkmingo bandymo susirūpino ir drg. Solominas.

—Negali būti, kad jį mus nesikreiptų,—sako jis Martynaičiui.—O gal, brolau, blogai klausai, a?

Jaunasis radistas net išblyško.

—Kokių slaptazodžių girdi?—kaman-tinėjo grupės vadas.

—Įvairių. Yra panašių ir į mūsų. Jau trečią dieną kažkas vis kartoja „Ula,“ ir niekas neatiliepia...

—„Ula,“ „yla“... Ei ei, brolau,—sušuko drg. Solominas,—tai juk skirta mums, žinoma, mums! Matyt, kas nors raide „y“ skaito rusiškai!

Mūsų radistas iš pradžių netikėjo ta hipoteze—per daug jau paprasta ir aiški ji buvo! Tačiau sekantį sykį, kai kvietė „Ula,“ jis atsiliepė ir džiūgaudamas pranešė, kad signalas tikrai buvo skirtas mums. Visiems draugams prašvito akys: vadinasi, nesame užmiršti, nesame vieni! Apie mus žino, apie mus galvoja, mumis rūpinasi! Pasijutome esą maža didžiulės, tvirtos grandinės grandelė. Energijos ir ryžto iš karto tartum padvigubėjo, ir kažkur paširdžiuose išsiliejo maloni šiluma.

KAUNE

LKP Kauno miesto ir apskrities pagrindinis komitetas nutarė užmegzti ryšį su kauniškiais komunistais ir komjaunuoliais, išsiaiškinti padėtį mieste.

Į Kauną išvykstame su drg. Vitoldu Urbanavičium. Naktis tamsi, trįstas rūkas neleidžia toliau ką nors žiūrėti, todėl einame neskubėdami ir visas pušes gerai išvalgydami. Tik retkarčiais iš po dėbėsų pažvelgia mėnulis ir vėl pasislepia. Aušra mus užklupo miško pakraštyje. Čia ir įsitaisėme dienoti.

Į pamiškę atginei bandą piemenėlis. Rytas buvo šaltas; mėgindamas bent kiek apšilti, vaikas šokinėjo kaip oželis ir vis gaužėsi į savo išaugtą, gerokai sustrukėjusiom rankovėm švarkelį. Liūdnas tai buvo vaizdas...

—O juk į mokyklą turėtų eiti tas strakalas,—pratarė drg. Urbanavičius. Jo mintys, pasirodo, plaukė ta pačia vage kaip ir manosios.

—Kur ten!.. Buožės bandą gano. Aišku, ne iš gero...

—Pamėginkime prisivilioti jį! Užkaskume drauge, kažkaip lyg ir skaniau, atrodo, būtų,—sumanė Urbanavičius.

Piemenėlis, botkočiu gaudydamas skraidančius voratinklius, kaip tikėjo į mūsų pusę. Aplinkui daugiau nieko nebuvo. Išlindome į pamiškę. Užkalbintas vaikas iš pradžių išsigando ir, atrodo, norėjo pabėgti, bet duonos riekė su lašinių gabalėliu jį pagaliau įtikino, kad mes nieko blogo jam nelinkime. Kramnodami kuklius savo pusryčius, po truputį išsinekome. Taip, žinoma, vaikas ganė vietinio buožės Vonžodos gyvulius. Paklaustas apie tėvus, jis papasakojo, kad jie buvo gavę žemės, o dabar... dabar jos nebeturi. Kai pasisakėme esą tarybiniai partizanai, jaunasis mūsų draugas, visai įsidrąsinęs, išpasakojo viską: kad buožė esąs labai piktas, kandžiojasis, kaip musė rudenį, kad tėvus, kurie buvo gavę žemės iš jo ūkio, labai sumušęs, žemę ir gyvulius atėmęs, neleidęs nė pasėliui nusiimti. Dabar tėvai turį kasdien registruotis policijoje...

Skaudu buvo žiūrėti į ašaras ant murzinų vaiko skruosčių.

—Na, palaukš, mes jam parodysime, tam niekšui!—niršo drg. Urbanavičius.

—Kur jo sodyba?

Piemenėlis vėl nubėgo prie galvijų, o mudu, nors ir supratome, kad nusikals-tame konspiracijai, nusprendėme vakare vis dėlto nueiti „su vizitu“ pas tą siurbėlę.

Taip ir padarėme—nuėjome ir prisistatėme kaip atvykę iš Jonavos aktyvistai. Kadangi buvome visai padoriai apsi-rėngę, šeimininkė patikėjo tuo ir labai vaisingai mus priėmė. Šeimininkas buvo kažkur išvykęs. Įsitikinę, kad jo iš tikrųjų nėra namie, vis dėlto atidengėme savo kortas ir smarkiai išbarėme, išvainojome šeimininkę už vargšų žmonių skriaudimą ir kankinimą. Išėdami pagrasinome, kad, jeigu dar išgarsime ką nors panašaus, šis mūsų vizitas nebusias paskutinis,—ateisime ir išsivesime vyrą.

Jau buvo visai sutemę, kai, visaip netydami pėdas, pagaliau leidomės Kauno link. Miestą pasiekėme be jokių ypatingų nuotykių. Priename prie mažutės trobelės Topolių gatvėje Nr. 19. Jį atokiau nuo kitų namų. Klausomės. Ap-link kapų tyla. Pabeldžiam į trobelės duris ir, truputį pasitraukę nuo jų, paruošę automatus ir užsimoję granato-mis, laukiame, kas pasirodys. Viduje suslėpsi žingsniai, priartėja prie durų. Jos subraška ir atsidaro. Į mus tylėda-ma žiūri pagyvenusi raukšlėto veido mo-teriskė. Pagaliau ji pažino Urbanavi-čių. Tai buvo Marija Jakienė, darbinin-kė antifasistė, vėliau tapusi viena iš ge-riausių mūsų ryšininkių. Suėjome į vi-dų.

Praslinko valanda, antra, mes vis kalbėjomės apie padėtį Kaune. Šeimininkė pasakojo, kaip buržuaziniai nacionalistai pataikavo okupantams.

—Isibrovus hitlerininkams į Kauną, radio diktoriaus paskelbė: „Dabar duoda žodį pirmajam vokiečių kariuome-nės karininkui, įžengusiam į Kauną.“

—Na, ir ką ji pasakė tas pirmasis plėšikas?—nerimauja drg. Urbanavi-čius.

—Labai iškilmingai pareiškė esąs „sename vokiečių prekybos mieste Kau-ne“... Jeigu buržuaziniai nacionalistai būtų nors truputįlį mylėję savo gim-tąjį kraštą ir savo tautą, atrodo, jie bū-tų turėję paaiškinti šiam hitlerininkui, kad jis suklydęs, kad jis atsidūręs ne se-name vokiečių prekybos mieste, o buvu-sioje laikinojoje Lietuvos sostinėje ir t.t. Bet kur tau!..

Sužinojome, kad birželio 23 dieną per Kauno radio stotį prabilo dar 1940-1941 m. Ambrasevičiaus, Prapuolenio, Skirpos ir kitų liaudininkų, krikdėjų, smetonininkų šulų hitlerininkų globoje sudaryta šnipų-diversantų gauja, pasi-vadinusi „Aktyvistų frontu.“ Klerikalas Ambrasevičius pasiskelbė net „ministru pirmininku,“ sudarė „laikinąją vyriausybę,“ šlovino okupantus. Šios „vyriausybės“ atstovas, buvęs karinis atašė Berlyne, Skirpa atvirai pareiškė, kad „frontas“ buvo sudarytas ir veikė pagal

gestapo ir hitlerinės armijos generalinio štabo nurodymą. „Aktyvistų fronto“ 1941 m. spalio 15-tos dienos memoran-dume Hitleriui buržuaziniai nacionalis-tai prisipažino, kad, hitlerinei Vokietijai užpuolus Tarybų Sąjungą, jie, „ne-žiūrint didelių sunkumų, atliko visą ei-lę organizacinių uždavinių; jų neatlikus, vokiečių kariuomenės žygiavimas per Lietuvą būtų žymiai pasunkintas.“

Kai pro užuolaidas ėmė veržtis blausi dienos šviesa, ėmėme patys vartyti senus fašistinius laikraščius „Į laisvę.“

Iš pradžių skaitėme tyliai, bet, per-skaitę liepos 5 d. numerio vedamąjį, aš nebeiškenčiau:

—Klausyk tik, Vitoldai, ką „Aktyvis-tų frontas“ skelbia: „Zydai, burliokai rusai, baudžiavinės ponijos likučiai ir lenkai kolonistai bei atbėgėliai yra mū-sų tautos grybas, kurį reikia ko grei-čiausiai išplauti.“

—O-o, tiesioginis nurodymas bandi-tams: žudykite ir toliau tarybinius žmo-nes!—atsiliepė drg. Urbanavičius.

1941 m. liepos 31 dienos numeryje bu-vo pranešama, kad visam okupuotam Rytų kraštui paskirtas reichskomisaras,

gauleiteris Lohse. Jo atvykimo į Kauną proga laikraštis rašė: „Fuehreris, pa-siusdamas gauleiterį Lohsę, galutinai išreiškė pasirengimą šiuos kraštus pa-imti į pajėgias kuriančias vokiečių or-ganizacijos rankas ir į Vokietijos Rei-cho apsaugą.“ Hitlerio patikėtinis Los-se Lietuvos sričiai paskyrė generalkomi-sarą fon Rentelną, kuris tapo visagaliu okupuotos Lietuvos viešpačiu.

Mums į akis krito taip pat rugpiučio 13 d. numeryje aprašytas Ambrasevi-čiaus „vyriausybės“ priėmimas pas Ren-telną, kurio metu Ambrasevičius mėgi-no išaiškinti, kokių būdu buržuaziniai nacionalistai galėsią ateityje tarnauti hitlerininkams. Generalkomisaras nedvi-prasmiskai, su visu užgrobių cinišku-mu paaiškino šiam lietuvių tautos išda-vikų atstovui, kad „lietuviškos valdžios atstovai bus atsakingi kaip įvairių val-džios įstaigų viršininkai „Generalkomi-saro Tarėjų“ titulaus už ligšiolinių Lie-tuvos ministerijų, veikiančių dabar pa-gal vokiečių valdžios nurodymus, dar-bą.“

(Bus daugiau)

Religijos sumodernėjimas

1951 metų balandžio ant-
rą dieną popiežius Pijus
XII paskyrė archangelą
Gabrielį telefono ir televi-
zijos globėju.

Jau vien šis faktas rodo,
kad bažnyčia visomis jėgo-
mis stengiasi prisitaikyti
prie šių dienų gyvenimo są-
lygų. Kitaip ji neišlaikytų
masės savo autoriteto to-
kiu mokslo suklestėjimo lai-
kotarpiu, koks yra XX am-
žius.

Bažnyčios atstovai tvir-
tina, kad jų mokymas liko
toks pat ir nesikeičia. Fak-
tai kalba ką kita. Iš istori-
jos gerai žinome, kad vi-
duramžiais ne viena mote-
ris buvo apšaukta ragana ir
sudeginta ant laužo. To-
kių atsitikimų buvo ir Lie-
tuvijoje. O štai dabar, ar iš-
girsi iš kunigo lūpų apie ra-
ganas ar žmones, susidėju-
sius su velniu? Lietuvoje
raganos išnyko. Ir tuoj ky-
lia klausimas: kodėl gi jų
nėra? Dingo jos dėl to, kad
niekas nebetiki jomis. Šian-
dien visi, net ir tikintieji
žmonės, išgirde kunigo pa-
sakymą apie raganas tik
atlaidžiai nusišypsotų. Va-
dinasi, kai dauguma žmo-
nių ima nebetikėti, ką skel-
bia nors ir dievo vardu baž-
nyčia, ji, norėdama nesusi-
kompromituoti, priversta
pakeisti savo pažiūras arba
atsisakyti jų. Kitaip sa-
kant, bažnyčia pradeda
moderninti savo mokymą.

Biblijoje rašoma, kad žė-
mė yra plokščias, apvalus
diskas. Ir ilgą laiką bažny-
čia gynė šią savo pažiūrą.
Kai Kolumbas ruošėsi va-
žiuoti pirmą kartą aplink
pasaulį, Ispanijos dvasinin-
kai pasmerkė jo „beprotiš-
kus“ ketinimus. Tik vėliau,
kai mokslas ir praktika įro-
dė, kad iš tikrųjų žemė yra
apvali, bažnyčia nutilo.

Kai Kopernikas 1543 m.
išleido knygą, kurioje, prie-
singai bažnyčios mokymui
„Terra stat et in aeternum
stabiliti“ (Žemė stovi ir amži-
nai stovės), buvo nurodyta,
kad Žemė sukasi aplink
saulę, jis buvo apšauktas
bedieviu. Po 73 metų Ro-
mus kurįja išleido encikli-
ką, kurioje sakoma, kad
Koperniko teorija yra ne-
teisinga, prieštaraujanti
šventam raštui, ir kad pa-
našus mokslas gali sužlug-
dyti katalikų tikėjimą. Ta-
čiau, kai visiems apsišvieči-
siems žmonėms paaiškėjo,
kad tiesa yra mokslo, o ne
švento rašto pusėje, tai
bažnyčia ir su šiuo faktu
„o visgi žemė sukasi“ turė-
jo sutikti.

Tas pat atsitiko ir su
dangum virš žemės, kuria-
me neva gyvenęs dievas su
angelais. Šiandien astrono-
mijos mokslų laimėjimų dė-
ka žinome, kad nėra jokio
kristalino dangaus kupolo,
o tik bekrastė erdvė, kurio-
je pilna įvairių fizinių kū-
nų ir jų tarpe skrieja tary-
binių žmonių sukurta kos-
minė raketa, kurios jau
šiandien bažnyčia nebegali
pavadinti „velnio išmislu“.

Niekas krikščioniškame
pasaulyje apsišvietusiems
žmonėms negali teigti, kad
dievas sukūrė pasaulį per
septynias dienas. Todėl da-
bar, kai mokslas su radio-
aktyviųjų medžiagų pagal-
ba gali nustatyti žemės am-
žį (yra nustatyta, kad se-
niausios Žemės uolienos tu-
ri apie 4 milijardus metų),
ir bažnyčia savo mokymą
reformuoja, kad esą šven-
tas raštas yra ne moksline
pobūdžio, o populiarus kū-
rinys, pilnas alegorijomis
išreikštų giliausių paslap-
čių. Todėl ir žemės sukūri-
mą, girdi, reikia suprasti
kaip ilgą laikotarpi. Vadi-
nasi, ir čia nugalėjo moks-
las.

Daugelis atsimena me,
kaip buvo puolamas darvi-
nizmas. Bažnyčia jokių bū-
du nesutiko, kad žmogus
yra išsivystęs iš žemesnių
gyvių. Dar ir šiandien pa-
prastiems kaimo žmonėms
yra sakoma, kad dievas su-
tvėrė žmogų. Tačiau 1950
metų popiežiaus Pijaus XII
išleistoje enciklikoje sako-
ma, kad bažnyčia nedrau-
džia evoliucijos mokslo, ku-
ris tyrinėja žmogaus kilmę.
Ir čia religija priversta
„moderninti“ savo pažiū-
ras. O juk anksčiau pasaky-
mą, kad žmogus yra išsi-
vystęs iš žemesnių gyvių,
bažnyčia laikė nuodėme,
erezija.

Maža to, jei anksčiau bū-
davo sakoma, kad viskas
dievo valioje, tai šiandien
susiūgusiam žmogui net
bažnyčios tarnai pataria
pirmiausia kreiptis į gyd-
toją, o tik paskui melstis ir
prašyti dievo sveikatos, nes
sunku rasti šiandien žmo-
gų, kuris labiau patikėtų
dievo negu medicinos pa-
galba. Praktiškame kasdie-
niniame gyvenime žmogus
visur elgiasi kaip netikintis,
nes per daugelį amžių įsiti-
kino, kad iš dievo pagalbos
nesulauksi. Ir iš tikrųjų, jo-
kio dievo, jokio pomirtinio
gyvenimo, apie kurį moko
religija, nėra. Taip sako
mokslas, taip rodo prakti-
nis žmogaus gyvenimas.

Kodėl religija „modernė-
ja“?

Dėl to, kad bažnyčia
galėtų bet kokiomis prie-
monėmis išlaikyti žmones
prietarų valdžioje. Kai tik
žmonės ima netikėti kokių
nors prietarų, bažnyčia tuoj
pat atsisako jo. Taip ji vis
daugiau ir daugiau priver-
ta užleisti vietos mokslui, o
pati pamažu traukiasi į
praeitį. Šopenhaueris reli-
giją lygina su jonvabaliais,
kurie gali šviesti tik tamsoje.
Kai tik mokslo šviesa
pašviečia, žmogus pradeda
nebetikėti ir religijos moky-
mą, nes sužino, kad ji nėra
dieviškas mokslas, o tik
žmogaus silpnumo ir neži-
nojimo rezultatas. Tikėjimas
į pomirtinį gyvenimą
ir dievą atsirado ne todėl,
kad jie egzistuoja, o dėl to,
kad senovės žmogus, netu-
rėdamas gerų įrankių, bū-
damas bejėgis kovoje su
gamta, daug ko jis tada ne-
suprato ir daug kas kėlė
jam baimę. Visa tai trūkdė
žmogui susidaryti teisingą
materialaus pasaulio vaiz-
dą, jis pradėjo galvoti, kad
žmogus yra menkas ir bejė-
gis, kad pasaulį valdo kaž-
kios nematomos jėgos iš
nepasiekiamo, nesupranta-
mo dangaus.

Gali kilti klausimas: jei
religija stengiasi sumoder-
nėti, prisitaikyti prie šių
dienų gyvenimo, tai gal ji
nežalinga. Taip nėra. Juk

Apie T. Sąjungos kalėjimų tvarką

Leningradas. — Tarybų
Sąjungoje lankosi buvęs
New Yorko gubernatorius
A. Harrimanas. Jis užsima-
nė pamatyti koncentracijos
stovyklas ir kalėjimus. Nu-
vyko į Kriukovo kalėjimą,
kur yra apie 1,000 kalinių.

Iš lauko pusės kalėjimas
atrodo rūsčiai. Bet Harri-
manas nustebė jo tvarka.
Kambariai tvarkūs ir šva-
rūs, kaip kareivinės. Yra
fabrikas, kuriame kaliniai
dirba. Jie gauna mokesčių.
Dalį jų algos pasilaiko už
valgi ir drabužių, o kitą jie
gali pasiūti į namus. Kalė-
jime yra geras knygynas,
žaismavietė, klubas, radi-
jas, atletų ir muzikantų
grupės.

SUEZO KANALAS IR EGIPTO ELGESYS

Kairas. — Port Saïdo
prieplaukoje sulaikytas da-
nų laivas „Toft“. Arabai
reikalauja, kad jis iškrautų
cementą, potašą, odas ir ki-
tas prekes, kurios vežamos
Išraeliui. Laivo kapitonas
griežtai atsisakė tą padary-
ti. Egiptas nuo 1948 m. Iz-
raeliui nieko nepraleidžia
per Suezą kanalą.

VIŠTOS PER DAUG DEDA KIAUSINIŲ

Washingtonas. — Siemet
vištos labai daug deda kiau-
šinių, tai ūkininkai priver-
ti juos pigiai parduoti. To-
dėl Agrikultūros depart-
mentas nutarė nupirkti
nuo fermerių 500,000,000
kiaušinių ir juos džiovinti,
kad palaikyti aukštesnes
kainas.

Ir šiandien religija klaidina
žmogų, sakydama, kad čia,
žemėje, gyvenimas yra tik
pasirošimas amžinai ke-
lionei po mirties. Tuo ji slo-
pina žmogaus kūrybinę ini-
ciatyvą, kelia nepasitikėji-
mą savo jėgomis, didina pe-
simizmą.

Jau nuo senų laikų žmo-
gus pradėjo netikėti dievo
galybe, o ieškoti atsakymo
į visus jam neaiškius kla-
simus moksle. Tik mokslo
pagalba žmogus ir sukūrė
tuos visus nuostabių daiktų,
kuriuos mes šiandien
turime ir kurie mums pa-
dėda geriau gyventi.

P. Pečiūra

BALTIMORE, MD. “LAISVĖS” PIKNIKAS

PIKNIKUI YRA GAUTAS PERMITAS
(valdžios leidimas)

Rengia Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Drau-
gijos 25 kuopa, paramai laikraščio „Laisvė“, kuris da-
bar keliai į naują vietą.

Sekm., Birželio 14 JUNE

Pradžia 11 v. ryto. Muzika nuo 3:30 iki 8:30 v. vak.

Slovak National Home Park, 6526 Holabird Avenue

Gerbiame! Šis piknikas bus labai gražioje vietoje,
kur visi bendrai galėsime pasilinksinti ir pakve-
puoti tyru pavasario oru. Labai graži svetainė.
Puikuš orkestras gros lietuviškus ir amerikoniškus
šokus. O tos lietuviškos dešros ir „crabsų“ sriuba!
Ir dar putojančio alučio!

Kviečia Rengėjai

KELIODIS: Iš Philadelphia imkite kelią No. 40 ir važiuokite iki
Baltimore; privažiavę pirmą gatvę—Kresson St., suktė po kairę
ir važiuokite iki Lombard St.; čia suktė po kairę ir, privažiavę
tūlą, laikykitės tiesiai iki Holabird Ave.; čia suktė po kairę—ir
pusantros mylios pavaižiavus, po kairę bus pikniko vieta, o dideli
vartai kareivių Camp—po dešine. Iš miesto galima važiuoti 26th
St. karu iki Holabird Ave. Išlipę eikite į vakarus pusę mylios. O
būsą No. 20 Dundak reikia imti ant Baltimore St., ir jis priveža
iki pikniko.

NEW HAVEN, CONN.

Mūsų naujienos
Winchester Arms Co. darbininkai ruošiasi į streiką. U-nija ilgai laukė kontrakto atnaujinimo, bet kompanija vis neatnaujina. Darbininkai ruošiasi streiko pagalba priversti kompaniją skaitytis su jų organizacija.

Draugai šūkaičiai išvyksta į Miami, Fla., apsigyventi. Gaila jų netekus, bet už tai Miami draugai susilauks gerų veikų. Jiems suruošėme išleistuvių parę.

Fabrikantai naudojami nedarbo padėtimi ir priekabiauja prie tu, kurie stoja už pagerinimą darbo sąlygų. Mat, fabrikantai jaučia, kad nedarbo

laiku darbininkai vengia streikų.

Dvi jaunuolių grupės rengėsi viena prieš kitą muštynėms. Kas tai sužinojo ir pranešė policijai. Muštynių vietoje policija daugelį jų suėmė, atėmė nuo jų peilių, geležgalių, krumplių, guminių dūdų. Labai keisti jaunuoliai, savo tarpe kelia "karus." Mokykloje prieš tokį išdykavimą neveda kovos.

Tėvų dienos minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 21 d., Lietuvių svetainėje, 243 N. Front St. Bus skanių valgių ir tinklų gėrimų. Dainuos Hartfordo Laisvės choras. Pradžioje 12 val. diena. Prašome laiku pribūti.

J. S. K.

Cleveland, Ohio

MIRUS

DR. JUOZAS N. SIMANS

Reiškiame gilią užuojautą jo giminaiti Klementinai Yankeliūnas, Waterbury, Conn., ir jo artimiesiems idėjos draugams, kurie jo nuveiktus visuomeninius darbus giliai įvertina.

M. S. Kazen	J. J. Ziburiai
K. Yankeliūnas	J. Krosin
J. M. Zebrys	S. Ivan
A. M. Nikas	V. Young
S. Nikolajchik	P. A. Radgers
J. Bagdonas	P. Dagis
C. Ayman	E. Gabriūnas
J. Bacon	H. Salin
G. Novocić	A. Danis
J. Perko	M. Pecuseni
J. Lambardo	E. Strebeck
J. Stripeika	M. Plaush
V. A. Pucevičius	E. F. Panzer
B. Kirstukas	V. J. Vilčinskai
J. Bagužis	J. Myhling
J. N. Draugas	J. Werner
B. B. Kulvenskai	P. A. Williams
J. Banis	Mr. & Mrs. Lipkoski
P. Nemura	P. Wnorowski
A. Sarulis	V. Daraška

Miami, Fla.

MIRUS

FRANK THOMAS MARTIN

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Mrs. Helen Martin.

Paul John	N. Paukštienė
J. Paukštaitis	A. ir M. Valilioniai
M. Paukštaitienė	Mrs. E. Miller
J. Birštonas	R. ir M. Chuladai
Sophie Mason	A. Bubis
St. Urban	V. J. Stankus
Ch. Tamošiūnas	R. V. ir Joe Bronu
N. Tamošiūnienė	G. ir A. Suvak
J. Sliakas	G. ir S. Danis
E. Sliakienė	Elz. Stankus
Alice Johns	G. ir H. Mikitai
J. ir M. Koch	O. ir J. Šimkus
M. Cvirkienė	B. ir J. Alexanders

Cleveland, Ohio

MIRUS

DR. JUOZUI N. SIMANS

Reiškiame giliausią užuojautą jo giminaiti Klementinai Yankeliūnas, Waterbury, Conn., ir visiems jo idėjos draugams ir draugėms, ir visiems jo artimiesiems.

LLD 190 KUOPA

Philadelphia, Pa.

Mačiau pranešimus, kad gegužės 30 ir 31 dd. įvyks šau-nus pokylis Avalon, N. J., pas dd. Bekampius. Išvykome dar diena anksčiau, kad bent kuo galėtumėm pagelbėti parengimui.

Draugai Bekampiai yra dideli entuziastai ir kupini puikių sumanymų. Jie laukė daugelio svečių, draugų ir prietelių. Jie pageidauja sužinoti, kaip gyvuoja, kaip darbuojasi jų senesnieji bendraminčiai. Na, ir kiek ir kaip dirbama spaudos palaikymui.

Pažangiosios spaudos svarbą spreskime kad ir iš to, kiek jos neapkenčia visokiais atžargar-eiviai, reakcionieriai.

Tai gi čia ir buvo dauguma spaudos rėmėjų. Kai kurie prisiminę apie didžiulius "Laisvės" piknikus, Philadelphiaje, Suvažiudavo keletas tūkstančių lietuvių. Būdavo labai daug darbo aptarnauti tiek žmonių per keletą valandų. Na, o spaudai likdavo kartais net iki poros tūkstančių. Dabar daugelis darbdarbių piknikų darbuotojų, taip pat ir lankytojų, jau po žeme. Bet vis tiek ir šiuo sykį dar radosi keletas darbdarbių moterėlių, kurios pasiaukoję su darbu ir medžiagine parama tik spaudai, o ne kam kitam.

Kaip malonu buvo pasikalbėti su pažangiais prieteliais, atvykusiais pusėliniai iš toli. Kaip daug jie turi papasakoti apie savo apylinkę. Kas gi gero, kas gi naujo, kurie gyvi, kurie sveiki, kaip darbuojatės, kaip pas jus, kaip pas mus?

Visas žinutes suėjus, malosi padėtis sunkoka, didelių parengimų šioje apylinkėje jau negalima tikėtis. Bet mažesnių suėgių reikėtų neskūpėti, o bandyti jas padaryti vasarą — bile kur laukuose, o žiemines bile pastogėje.

Kalbėta, kad į baltimoriečių pikniką birželio 11 dieną važiuos ne tik pilnas busas, bet ir keletas mašinų. Draugams Bekampiams į Baltimore dvi-gubai toliau kaip Philadelphia-mas. Prie to, J. Bekampio ir joja dar toli gražu nuo sveikos. Bet jis pasakė, kad tikrai ten bus.

Tai gi philadelphiečiams — lik sėsti į busą ir dainuojant vyk-ti į baltimoriečių pikniką!

Busas išvažiuos 9:30 val. ryto, nuo 4th St. ir Girard Ave., ir 10 val. nuo 2nd ir Pierce St. Kelionė į abi puses tik \$3.75. Iš anksto įsigykite bilietėlius. Tuo reikalu kreipkitės pas J. Kazlauską, 735 N. Bucknell St., arba pasaukite CE. 2-9874.

Pasimatysime smagiame pik-nike!

Senelis R.

Miami, Fla.

Mirė F. T. Martin

Gegužės 27 d. mirė Frank Thomas Martin, sulaukęs 82 metų amžiaus. Kremtorijoje palaidotas gegužės 30 d., tai yra, Kapų dienoje. Prie kars-to kalbą apie jo gyvenimą pa-sakė Emma Sliakienė. Palai-dotas laisvai. Į kapus jo kūną palydėjo pažįstami ir draugai. Vainikų buvo nuo jo artimiaus-ųjų draugų.

Nuo kapų palydovai buvo buvo užkviesti į Daminaičių ir Kaulakių rezidenciją, kur bu-vo suteikti užkandžiai.

Frank Martin buvo nuolati-nis "Laisvės" skaitytojas ir rė-mėjas, priklausė prie LLD kuopos. Ar jis prie kitokių organizacijų prigulėjo, to ne-teko sužinoti. Miami ir Hialeah miestuose apsigyveno nuo 1923 metų, bet tuo pat laiku Akron, Ohio, turėjo mėsinyčių.

Iš Lietuvos paėjo nuo šven-čionių apylinkės. Paliko liū-desų savo žmona Helen, kuri per daugelį metų prižiūrėjo sergantį vyrą.

Nuo visų progresyvių reiškiu d-gei Helenai Martinienai už-uo-jautą liūdesio valandoje.

V. J. Stankus

Viena. — Mirė filmų di-rectorius Charles Vidor.

Cleveland, Ohio

Gegužės 14 dieną mirė Ona Dulskienė, po tėvais Railiūtė. Prieš 12 metų įvyko nelaimė ir susilaužė klubą, vėliau pri-sidėjo ir kitos ligos.

Balandžio mėnesį sunkiai su-sirgo, buvo nuvežta į ligoninę, o po 5 dienų ir mirė. Išgyveno 73 metus. Paliko liūdesyje dvi dukras — Oną ir Eugeniją, žentus, 1 anūkų, seserį Elzbieta Taškevičienę Lietuvoje du brolius — Antaną ir Prana. Vėlonė į Ameriką atvyko 1909 m.

Palaidota religiniais Kalvari-jos kapinėse, nors gyva būda-ma buvo laisva. Priklausė prie Moterų klubo, LDS ir LLD 190 kuopos. Lai būna jai ra-mu amžinai išlėtis!

Birželio 1 d. buvo 82 laipsniai šilumos. Po pietų smarkai li-jė, daugelį gatvių vanduo už-sėmė. Gatvėmis plaukiojo lai-veliai, o vyrai braidė vandenyje ir vaikus nešė į mokyklas.

A. R.

Brockton, Mass.

Birželio 1 d. atsibuvo LLD 6 kuopos susirinkimas. Narių dalyvavo nedaug, skaitlingiau atsilankė moterys. Išduotas ra-portas iš "Cigonų" operetės pa-rengimo. Pelnas liko nedaug, bet patsai parengimas publika-patenkino. Manome, kad Wor-cesterio choras, pasilsėjęs per vasarą, ateinantį žiemos sezoną vėl susimokys operetę.

Išrinkta komisija surengimui kuopos naudai pikniko, kuris įvyks birželio 21 dieną, Lietu-vių Tautiško Namo Parke.

Plačiai diskutuotas "Laisvės" pikniko reikalas. Piknikas įvyks liepos 4-5 dd., tame pat parke. Nutarta sušaukt birže-lio 19 dieną specialų LLD 6-os kuopos narių susirinkimą, į ku-rį kviečiame visus spaudos my-lėtojus. Susirinkimo pradžia 7:30 val. vakare. Prašome da-lyvauti skaitlingai.

Sunkiai serga Wm. Yuodei-kis. Serga namie, yra dakta-ro ir savo žmonos priežiūroje. Gyvena 18 Bunker Ave. Lin-kime pasveikti, kad galėtų da-lyvauti su Montello Vyrų Dai-lės Grupe apskričių piknike.

Brockton--Montello, Mass.

Dvieju Dienų

PIKNIKAS

Rengia Mass. Lietuvių Organizacijos

LIEPOS 4 ir 5 JULY

Šeštadienį, liepos 4-tą, pradžia 11 A. M.
muzika nuo 4 iki 8 P. M.

Sekmadienį, liepos 5-tą, pradžia 1 P. M.
muzika nuo 3 P. M.

Liet. Taut. Namo Parke

Winter St. ir Keswick Road, Montello

Sporto ir Dainų Programa:

Grupės Iš Brooklyn, N. Y.

Aido Choro Moterų Kvartetas

Sopranai: Nelie Ventienė ir Nastė Buknienė
Altai: Ona Cepulienė ir Kostė Rušinskienė

Mišrių balsų sekstetas, prie kvarteto prisidedant
Tadui Kaščiui ir Jonui Grybui
Dirigentė Mildred Stensler

Art Mason's Orchestra

Namų gaminimo geriausi valgiai
Šalti ir šilti įvairūs gėrimai

San Francisco, Cal.

Draugo J. Alvino sveikata kritiškame stovyje

Massachusetts Apskričių piknikas bus svečių iš Kalifornijos ir iš Illinojaus

Jau kelinta savaitė d. Al-vinas guli Kaiser Founda-tion ligoninėje, 2425 Geary St., San Francisco, Calif. Gydytojai teigia, kad šiuo kartu jį paguldė ne širdies antpuolis, bet trūkusi kraujagyslė smegenyse. Ligonis atgavo sąmonę ir kalbą, kad ir kėsdamas didelį galvos skaudėjimą, vienok jau buvo sustiprė-jęs, sveikata pagerėjusi. Bet šiomis dienomis vėl bu-vo sukrėstas nuo kraujagyslės trūkimo ir sveikata žymiai pablogėjo.

Mes visi įsitikinę, kad Jo-nas pergyvens ir šią krizę, taip, kaip pergyveno širdies smūgį. O juk ir tada gydytojai labai abejojo, ar bent kada jo širdis sugrįš į normalią veikimą.

Rep.

Staten Islando laivas-keltas (ferryboat) smarkiai atsimusė prieplaukoje. Nelaimėje 14 žmonių sužeista.

New Haven, Conn.

Tėvų Pagerbimui Pietūs

Rengia Progresyvos Lietuvių Organizacijos

Pokylis įvyks Sekmadienį

Birželio (June) 21 Dieną

Pietūs bus duodami 1 val. dieną. Bilietas tik \$2.00.

Hartfordo Laisvės Choras

duos nepaprastai gražių dainų programą

L. S. KLUBO SALEJE, 348 N. FRONT ST.

Bus pagaminti labai perteklingi pietūs ir Laisvės choras duos gražių dainų programą. Kviečiame iš visos apylinkės atsilankyti į šį gražų pasilinksminimą.

METINIS MASSACHUSETTS LIETUVIŲ

PIKNIKAS

Rengia Naujosios Anglijos Lietuvių Komitetas

Birželio 14 June

Prasidės anksti, 10 valandą ryto.

Niekur Nėra Gražesnės Vietos Piknikams Kaip

MAPLE PARKE

Methuen, Mass. (Lawrence priemiestis)

Pagarsėjęs Montello Trio

Rožė Stripinis, William Juodeikis ir Albert Potsus su akordionu

Brocktono Vyrų Dailės Grupė

Iš 12 vyrų, talentingų balsais ir gerai išlavintų vadovaujant Albert Potsus

Kviečiame iš visos apylinkės atsilankyti, išgirsti gražių dainų ir pasilinksinti. Bus skani užkandžių ir šaltų gėrimų.

Žinios iš Urugvajaus

Laikraščio "Darbo" administratorius B. Sabrinskas rašo J. Gasiūnui:

Gerbiamas Drauge:

Jūsų laiška gavau ir labai dėkoju. Su atsakymu prisiėmė užtrukti, kol pasirodys pamėtinioji 73 dol. suma. O tai ir vėl prasitęsė apie kelias savaites.

Štai ir daugiau paramos susilaikė: LLD 145 kuopa, iš Californijos, per drg. S. F. Smith, prisuntė 10 dolerių; LLD 15 kuopa, iš St. Petersburg, Fla., per drg. Joseph Davidonis, prisuntė 100 dolerių. Visiems aukotojams labai dėkojame. Už šią paramą mes išleisime apie tris "Darbo" numerius.

Neseniai taipgi tapo gauta du pundeliai knygų: vienas — siustas LLD centro, o kitas — LMS-os. Mūsų choras jau pradėjo kaiti kaiti iš jūsų siuntinio repetuoti.

Dabar LLD kuopoms "Darbo" jau siuntinėjame.

Kitos naujienos. Nekalbant apie potvynius, kurie pridarė daug nuostolių mūsų šaliai, pas mus viskas kaip palikote. Visi čia apie jį liksime labai gerus nuomonės.

Gavau laiška iš Rio de Janeiro ir S. Paulo. Ten mūsų kiai labai apgailestauja ir tie siog mane pakaltina, kad aš jiems "nepaskolinau" svečio algesniam laikui. Daug dar turėję ką parodyti, daug pasikalbėti. Nežinojome, kad ir aš pats ne daugiau gavau pabūti su svečiu.

Vėlykų laikų buvau nuvažinęs atostogoms į B. Aires. Ten, taip sakant, radau jūsų pėdas dar "neatnašiusias." Visi prisiminė turėtus susitikimus. Toliau, kalbėjau su veikėjais, kaip čia suderinus pastangas dėl spaudos reikalų sustiprinimo.

Cia šį pirmą savo laiška ir užbaigsiu. Daug linkėjimų jums ir visam Laisvės štabui.

Su pagarba,
Bronius Sabrinskas
Montevideo, Urugvaj

KRISLAI

(Tas iš pirmo pusl.)

pelenus, kad ten jie būtų palaidoti.

Mat, St. Jasilionis, būdamas gyvas, reikė tokį pagėdavimą.

Taigi šiemet mes turėsime nemaža visokių "nuposčių."

Kad tik visi būtume sveiki!

Gegužės 19 d. Laisvės laidoje minėjau, jog atsiranda dipukose žmonij, kurie stoda už kultūrinį ryšių palaikymą su savo tauta, su tarybina Lietuva.

Dėl tų mano pastabų pasisakė ir Brooklyn pranciskonių "Darbininkas," kuris stoda prieš kultūrinį bendradarbiavimą su lietuvių tauta.

Kai aš pirminiau, kad į Ameriką gali atvykti lietuvių menininkų, kuriems mes čia, bendromis jėgomis, turėtume suruošti kokį desetą didžiulių kultūrinių sambūrių, tai "Darbininkas" dėl to štai ką prikiša:

"Atrodo, Mizara galvoja: jei tokius 'sambūrius' rengs 'Laisvė' ar 'Vilnis', gali nepasisiekti. Bet jeigu rengs 'Laisvė' ir dailininkas V. K. Jonynas ir kiti, kurių pavardžių 'Laisvė' nesuminėjo (bet rengs diriguojant taip pat nesuminėtam Kapociui, sovietinės atstovybės antrajam sekretoriui), tada gali būti kas kita." ("Darbininkas, š. m. birž. 3 d.)

—
L. Kapocius ambasadoje tar nauja neseniai, o Laisvė visokias pramogas nuolat rengia per pastaruosius 45 metus. Ir visos buvo pasėkmingos! L. Kapocius neturi teisės į mūsų reikalus kisti ir jis, žinoma, j juos nesikiš.

Būtų jie sėkmingi ir tuomet, jei viena Laisvė ruošytų, saky-

IVAIRIOS ŽINIOS

TIK DABAR PAIMS GOERINGO TURTA

Berlynas. — Vakarų "demokratai" ir Vakarinio Berlyno valdovai nutarė atimti nuo buvusio Hitlerio oro maršalo Goeringo paties namus. Jų vertė \$180,000.

Goeringas po karo buvo nuteistas pakarti už kriminallstes. Bet jo našlė, teis-
mų pagalba, laikėsi fabri-
kus ir namus, nors visiems
buvo žinoma, jog Goering-
gas žulikystėmis ir krimi-
nalystėmis juos išigijo.

Maskva. — Tarybų Sa-
jungos savi laivai 50 pro-
centų prekių išveža ir par-
veža iš užsienio, o kitą pu-
sį kitų šalių laivai pristato.

Maskva. — Tarybų Sa-
junga įteikė protestą Frano
atstovui, kad jo šalyje pro-
vokatoriškai atsineša linkui
TSRS ambasadoriaus.

Londonas. — Cunard
Steamship Co. vedėjai nu-
tarė negaminti atominės jė-
gos įrengimų ant savo lai-
vų.

Washingtonas. — James
Hoffa, International Bro-
therhood of Teamsters uni-
jos prezidentas, sako, kad
unija turi 1,567,400 moka-
nių duokles narių.

Ottawa. — Kanada ir
Jungtinės Valstijos nesusi-
taiko boemanų reikale, ku-
rie turi vesti laivus Seaway
(St. Lawrence upės) kana-
lu.

Washingtonas. — Jung-
tinių Valstijų Kongreso
Knygvnais užsakė daug
mokslinių žurnalų iš kitų
šalių.

ŽELVIŲ UŽPUOLIMAS CONN. VALSTIJOJE

Norwalk, Conn. — Nor-
walko ir Westporto apylin-
kė "užpuolė" kandancios
želvės (čepokai). Čia jų
tiek daug priviso, kad žmo-
nės kreipėsi į valdžią. Yra
tokių, kurios sveria po 25
svarus.

Jų žinovai visai aiški-
na. Vieni sako, kad "skun-
kių" kiekis sumažėjo. Jos
suėdavo želvių kiaušinius.
Kiti sako, kad želvės kraus-
tos į kitas vietas, nes ba-
ly plotai sumažėjo, o dar
kiti, kad jos eina į sauses-
nes vietas kiaušinių dėti.

Bukareštas. — 1958 me-
tais Rumunijoje gauta 11-
330,000 tonų aliejaus. Pirm-
karo Rumunija pagaminda-
vo tik 8,700,000 tonų.

Washingtonas. — Šiauri-
niame Atlante plaukia daug
ledinių kalnų ir sudaro lai-
vams pavojų.

New Yorkas. — Šeštadie-
nį Central Parke žaibas
užmušė du Caporalų šeimos
vaikus. Lietuviai pradėjus
lyti, tėvas, motina ir vaikai
suėjo po medžių. Žaibo
smūgis užmušė 11 metų
mergaitę ir 12 metų jos
broliuką. Kiti keturi žmo-
nės buvo pritrenkti ir pa-
imti į ligoninę.

sime, iš Lietuvos atvykusiem
menininkams koncertus bei ko-
kius nors spektaklius.

Bet Laisvė mano, kad toks
dalykas, kaip iš mūsų tėvų
krašto atvykusių svečių pager-
bimas, turėtų būti reikalu vi-
sų lietuvių tautos patrijotų,
senesnių ir naujesnių išvyti!

DIDYSIS NEW YORKAS

Kultūrinis Centras darosi gražesnis

Birželio 4 d. aplankiau
mūsų Kultūrinį Centrą,
102-02 Liberty Ave., Ozone
Park, N. Y. Radau dirbant
kontraktorių su savo pagal-
bininkais ir aštuonis talki-
ninkus.

Kontraktorius skubina
savo darbą baigti. Už ko-
kios savaitės veikiausia jis
ir baigs. Bet tautos darbas
nebus taip greit užbaigtas.
O tai reiškia, kad mūsų
kultūrinį įstaigų perkėli-
mus susitrukdys.

Talkininkai dirba smar-
čiai. Radau S. Titani grin-
dis kalant lyginant, V. Če-
pulį blėkas prie sienos ka-
lant, P. Bieliuską naują
sieną lyginant, K. Milinke-
vičių, P. Višniauską ir Rep-
šį sienas ir lubas maliova-
jant, A. Bimbą ir Vaznį ki-
tus darbus dirbant.

Darbo daug. Spauštui
vieta beveik baigta įreng-
ti. Dabar salės sienas ir lu-
bas maliovoja. LLD rašti-
nė, virtuvė, ir įsėnamosios
nekantriai laukia maliovos.
LDS raštinei kambarys tik
atitvertas nauja siena, bet
nieko daugiau nedaryta.

Tie patys talkininkai, su
mažais pasikeitimais, be-
veik kasdien dirba ir dirba.
Jie norėtų gauti daugiau
tautos. Pirmiau esu matęs
dirbant A. Balčiūną, P. Rai-
nį, V. Mikulėną, D. Mažylį,
Semėną, Benderį, Nečiūną,
Juožąs Bimbą, atvykęs
iš N. J. valstijos, keletą
dienų dirbo.

Gal ir daugiau kas dirbo,
bet man neteko matyti.
Kai visas darbas bus už-
baigtas, tada galėsime kul-
tūrinį centrą pasididžti.
Bet darbas turėtų būti už-
baigtas kaip galima greičiau.
Todėl kultūrinis cen-
tras prašosi daugiau tautos.
Rep.

Raketos, pelnai ir tuščia "baimė"

Dar tik pereitais metais New
Yorko miestą ir jo apylinkę
apstatė įrengimais šaudyti ra-
ketomis "Nike-Hercules." Ta
kartą vietos spauda rašė, kad
mūsų miestą apjuosė keli lan-
kų tikių įrengimų, iš kurių
vieną kartą gali paleisti šim-
tus raketų ir sunaikinti priešų
lėktuvus, jeigu jie bandytų
New Yorko miestą bombarduo-
ti.

Bet dabar Washingtono įsa-
kymu jau sulauko "Nike-Her-
cules" raketų gamybą. Taipgi
sulaukė apie 50 bazių įrengi-
ma, kurios turėjo būti šiomis
raketomis paruoštos. Generalai
sako, kad "Nike-Hercules" ra-
ketos pasirodė netinkamos, kad
kariniuose pratimuose, Chica-
gos srityje, tik 8 raketos iš
100 pataikė į taikinį.

Dėl sulaukimo "Nike-Hercu-
les" raketų gamybos jau kėlė
skandalą fabrikantai.

Dabar protestuoja ir New
Yorko raketinių jėgų koman-
dierius generolas R. W. Berry.
Jis kaltina valdžią, kad "per-
greitai" atsisako nuo "Nike-
Hercules" raketų, o jų vieton
gamina "Bomarc." Berry tvir-
tina, kad "Bomarc" raketos ir
jomis šaudymui įrengimai, bus
paruošta tik 1961 metais, o
per tą laiką "New Yorkas bus
nuginkluotas."

PAIEŠKOJIMAS

Ieškau savo sesers Dabašinskienės
Onos d. Jono. Gimusi Sakų apkr.
Kriukų valsč. Pradžiuo kaime. I
Ameriką išvažiavo 1928 m. Iki 1936
m. susirašinėjoje. Ankščiau gyve-
no Argentinoje (Buenos Aires m.).
Rašykite, už tai būsiu dėkingas.
Marija Urbaitienė, Sakų rajonas,
Gelgaudiškio paštas, Nemuno g-vė,
nr. 63, Lithuania, USSR.

Buso važuosime į LDS pikniką birželio 21

Sužinojome, kad LDS 3-čio-
sios Apskrities piknikui busas
jau apimtas. Piknikas, kaip
žinoma, įvyks sekmadienį, bir-
želio 21, Kasmočiaus sode,
Great Necke.

Tą dieną busas išeis nuo
Lituania Square kaip 12:30,
nuo Liberty Auditorijos 1 val.
Kelionė į abi puses — \$1.75.

Svarbu kelionės bilietus įsi-
gyti iš anksto.
Smagu visiems sykiu busu
važiuoti. Turėsime gerą ke-
lionę ir puikų pikniką.

Be abejo, nemažai atvyks į
pikniką ir iš plačios apylinkės
LDS narių.

LDS narių

Svečiai

Birželio 4 d. į Aido choro
pamokas buvo atsilankę Jonas
Thomsonas ir jo žmona, buvę
brooklyniečiai ir daug veikę
pažangiose draugijose. Per
pastaruosius keletą metų jie
gyveno savo fermoje, Connecti-
cut valstijoje, ir retai mus
aplankydavo.

Dabar buvo malonu su jais
susitikti ir pasikalbėti. Sako,
pardavę savo fermą ir dabar
vyksta Florida aplankyti. Jei
ten jiems patiks, tai gal ten ir
apsigyvens.

Būtų labai smagu, kad jie
apsigyventų New Yorko ir pa-
dėtų mums įvairiuose darbuose,
kaip seniau jie padėdavo.

Serga

Sunkiai serga Jurgis Nali-
vaika. Jam skauda abi kojas,
sunkiai pavaikščioja, daugiau-
sia gulio lovoje. Šiomis dienom
pradėjo jam skaudėti kaklą
ir svaigsta galva. Mano
pasiduoti į ligoninę!

Nalivaikos padėtis bloga. Jis
Brooklyne giminyti neturi, yra
pavienis, nėra kam sarganti
aptarnauti.

"L." Reporteris

MIRĖ

Maspeth gyvenęs Ig-
nas Pažusis mirė geg. 25
d., palaidotas geg. 28 d.
Marijona Walotskienė,
gyvenusi Maspeth, mirė
geg. 25 d., palaidota geg. 29.

Į Baltimorės pikniką

Teko sužinoti, kad niu-
jorkiečių grupė ruošiasi
vykti Baltimorėn į Laisvės
pikniką. Gi piknikas, kaip
žinia, įvyks jau šį sekma-
dienį, birželio 14 d. Sužino-
jau, kad į pikniką važiuos
abudu Briedžiai, Petras
Grabauskas ir abudu Bim-
bai. Galimas daiktas, kad
atsiras ir daugiau ukvat-
ninkų pasivaistinti su balti-
moriečiais.

Rep.

LLD 185 kp. nariams

Kuopos sisirinkimas įvyks
trečiadienį, birž. 9 d., 7:30
v. v., Laisvės įstaigoje. Na-
riai dalyvaukite. Valdya

Bonna. — Vakarų Vokie-
tijoje yra didelis nepasiten-
kinimas kanclerio Adenau-
erio elgesiais. Ypatingai ji
kietai kritikavo jo pagalbi-
ninkas Dr. L. Erhardas.

CAREFUL CARPET CLEANING CO.

Nuo 1863 metų mes gražiai,
švariai išvalome divonus. Patai-
some, nuvalome už prieinamą
kainą. Turime vasarinį sandėlį.
Prizūrimė namų ir raštinių di-
vonus. 89-49 129th St., Richmond
Hill, Virginia 9-2341. New
York MU. 8-0700.

Iš LDS 13 kuopos susirinkimo

LDS 13 kuopos susirinki-
mas įvyko birželio 3 d. LDS
Centre. Susirinko nemažai
narių.

Valdya raportavo, kad
kuopoje viskas tvarko-
je. Nariai laiku mokesčius
susimoka, susispendavusių
nėra. Tai puiku. Taipgi nė-
ra nei užsiregistravusių li-
goniųjų. Buvo raportuota,
kad pora narių sirgineja,
bet neužsimalduoja, nes
mano greitai pagyti.

Kalbėta apie kokį nors
vasarinį pikniką ar išvažia-
vimą, bet nieko nenutarta.
Pasirodė, kad kuopa vasa-
rinio parengimo neturės.

Kalbėta apie LDS vajų.
Nariai nusiskundė, kad
šiuo metu nelengva gauti
naujų narių, bet tūli pasi-
žadėjo padirbėti.

Nutarta liepos ir rugpi-
čio mėnesiuose susirinkimų
nelaikyti. Taigi, sekamas
susirinkimas bus rugsėjo
pradžioje, veikiausia naujo-
je vietoje. Vasaros metu
pailsės, rudenį galėsime
smarkiai griebtis darbo.
Planuosime ką nors dides-
nio suruošti.

Nariai teiravosi, kaip
bus galima nuvykti į LDS
3-čiosios Apskrities pikni-
ką, ar busas bus paimtas ir
ar jis sustos prie Liberty
Auditorijos. Pasirodė, kad
busas yra paimtas ir prie
Liberty Auditorijos sustos.

Piknikas, kaip žinoma,
įvyks sekmadienį, birželio
21, Kasmočiaus sode, Great
Necke. Pasisėdės apie 1 val.
po pietų. Pasiūpinkime bu-
so bilietus įsigyti iš anksto.
Kuopietis

Pasižymėkite birželio 13-tą!

Jau minėjome, kad birže-
lio 13 d. turėsime progą pa-
matyti labai gerus, Tarybų
Lietuvoje gamintus filmus.

Matysime "Lietuvių De-
kada Maskvoje", "Urugua-
jaus Lietuvių Delegacija
Lietuvoje" ir "Žydek, jau-
nyste".

Tie trys filmai bus rodo-
mi Liberty Auditorijoje.
Pradžią 7 val. vakare.

Tą vakarą pasižymėkite
savo kalendoriuje. Patys
dalyvaukite ir savus gim-
ines bei kaimynus pasikvies-
kite.

Kviečia visus ir visas
LLD 1-moji kuopa.

New Yorkas. — Aliejaus
sepecialistai mano, kad pa-
saulyje yra 280,000,000 bač-
kų aliejaus. Viena bač-
ka įtalpina 48 galionus.

New Yorkas. — Dar še-
šių ligoninių darbininkai
ruošiasi į streiką, jeigu pir-
mesnių savininkai nepaten-
kins streikuojančių darbi-
ninkų reikalavimų.

New Yorkas. — Sulaukęs
100 metų mirė advokatas
Charles C. Burlingham.

Tarybinis Bolšoi baletas jau
įvyko į San Francisco, Calif.
Jis bus ir Hollywoodo.

Londonas. — Anglijos
valdžia sutinka, kad anglai
gali parduoti laivų socialis-
tinės šalims.

Cornwall, Canada. —
"Andora" laivas, 10,000 to-
nų įtalpos, St. Lawrence
upėje užėjo ant seklumas.

Po miestą pasidairius

Dr. H. Pollack, kuris dir-
ba dėl American Heart
Ass'n, sako, kad žmonės
norėdami išvengti širdies
ligių, tai po 25 metų am-
žiaus turėtų mažiau valgy-
ti.

Geg. 31 d. sukako 140 me-
tų nuo gimimo garsaus
amerikiečio liaudies poeto
Walter Whitmano, kuris
taipgi buvo pirmasis dien-
raščio "Brooklyn Eagle"
redaktorius.

žymus televizijos juokdarys
Sid Caesar pasirašė kontraktą
su Columbia Broadcasting
System. Ateinančiame sezone
jis turės programą per ištisą
valandą laiko.

Mirė žydų rašytojas Samuel
Lewin. Jis yra parašęs daug
apysakų ir poezijos.

Jeigu šešių ligoninių savini-
kai, kurių darbininkai strei-
kuoja, nesutinka pripažinti
uniją, tai streikas apims dar
kelias ligonines. Majoro Wagne-
rio paskirta komisija sutai-
kymui streikierių su ligoninių
savininkais sako, kad darbinin-
kai turi teisę organizuotis, ne-
paisant, kur jie dirba.

Long Island saloje paskilbu-
si New Yorko valstijos moun-
dyne Jones Beach jau atsidarė.
Ten yra specialūs laukai, ce-
mentu išlieti 22,000-čiams
automobilių pastatyti. Padary-
ta visa eilė pagerinimų.

Advokatas John Lucchese
smarkiai vairuodamas auto,
netoli Grand Central geležinke-
lio stoties, Manhattane, išlėkė
į šaligatvį. Vieną vyrą už-
mušė ir dvj moteris sužeidė.

Brooklyne, 114 Hart Street,
L. Willoughby rodė šautuvą,
kaip jis veikia. Įvyko iššov-
imas, ir 18-kos metų mergina
P. Compici vietoje krito negy-
va.

35-53 — 82nd St., Jackson
Heights, apartamente įvyko ga-
zo sprogimas ir du žmonės su-
žeidė.

Per tris mėnesius New York-
e jau 20 vaikučių užsiduso
užsimovę ant galvų plastiko
maišelius. Kriaučiai ir drabu-
žių skalbyklos rūbus gražin-
davo savininkams plastikos
maišeliuose. Vaikai bežaisda-
mi jį užsimauna ant galvos ir
burnos, plastika prikimba ir
taip užsidusina.

Iš vaikų "pasimokė" jau keli
ir suaugusieji atliko savižudy-
sę. Sakoma, kad ateityje
kriaučiai ir skalbyklos tokių
maišelių nevartos.

Du jaunuoliai D. Sherry ir
W. Fesq, abu po 18 metų, grįž-
dami iš vakacijų, pateko į ligo-
ninę. Jie greitai važiuodami
Merrit Parkway, netoli Stam-
fordo, išlėkė iš kelio ir susi-
žeidė.

PARDAVIMAI

Parduodu už prieinamą kainą ke-
letą dalykų, kaip tai elektr. mo-
torą, 3/4 h. p., dailydės ir plumerio
įrankių, virtuvės kriauklę, įvairių
naudotų elektrinių vielų, gesinį pe-
čių, varinius langams sietus, misin-
gines durų rankenas. Prašome
kreiptis pas: Geo. Litwin, 127
Thames St. (1 bl. nuo Knicker-
bocker ir Flushing Aves.), Brook-
lyn, N. Y. Skambinkite po 6 v. v.
FI. 7-1618. (46-47)

Valgymai rūmo setas, Walnut 3/4
dydžio lova ir springsai, vienam
asmeniui lova, nauji springsai ir
matrasas; nedidelis Norge šaldy-
tuvas, gerai veikiantis; skalbimui
mašina su wringer, velika gerai.
89 Wyckoff Ave. (viduriniame auk-
štyje), Brooklyn, N. Y. Galima ma-
tyti dienom ne vėliau 7 P. M.
(45-49)

Parsiduoda 5-kių kambarių na-
mas. Viskas moderniškai įtaisyta,
galima gyventi žiemą ir vasarą.
Yra didelis sklypas prie didelio
ežero — 7 mailių ilgio, žemės yra
pusė akro. Namas randasi — Bu-
ena Vista Shores, First Ave., Long
Pond, Lakeville, Mass. Kreipkitės:
A. B. Rudis, Highland Road, Lake-
ville, Mass. (45-49)

Dar yra darbo - dar reikia talkos!

Darbai su naujomis Lais-
vės patalpomis dar toli nė-
ra baigti. Todėl dar vis rei-
kalinga talka. Prašome
draugus ateiti ir padėti.
Valandos kitos padirbei-
mas daug reikiša.

Adresas: 102-02 Liberty
Ave. (kampas 102nd St.),
South Ozone Park, N. Y.
Komisija

PRANEŠIMAI

LAWRENCE, MASS.

Kurie norite važiuoti į Laisvės
pikniką Brocktone, liepos 4 d., už-
sisakykite vietas buse. Busas iš-
eis 11 val. ryto nuo L. Piličių
Klubo, 41 Berkeley St. Užsisakyki-
te iš anksto, kad būtų užtikrinta
vieta. Komisija: J. Kodis ir Ig.
Chulada.

Haverhill. Busų komisija yra
Aug. Kazlauskas ir Juozas Masa-
vicius. Užsisakykite vietas aps juos.
Jie pasakys, iš kur išvažiuosite ir
kokiu laiku. Užsiregistruokite tuoj,
nelaukite paskutinės dienos, kuo-
met negalėsite gauti vietos buse.
S. Penkauskas. (46-51)

BROCKTON, MASS.

Piknikų Kalendorius

Liet. Taut. Namų Parke

Birželio 14 d. neužimta, bet par-
kas bus atdaras, mažą pikniką ren-
gia LTN Draugovė.

Birželio 21 d. pikniką rengia
LLD 6 kuopa.

Birželio 28 d. So. Bostono San-
doras kuopa.

Liepos 4 ir 5 d. Laisvės piknikas.

Liepos 12 d. neužimta, bet par-
kas bus atdaras, rengia LTN.

Liepos 19 d. kitataučių piknikas.

Liepos 26 d. neužimta. Parkas
bus atdaras.

Rugpjūčio 2 d. Moterų Apšvietos
Klubo (vietinio) piknikas.

Rugpjūčio 23 d. pikniką rengia
Amerikos Liet. Piličių Klubas (So.
Bostono).

Rugp. 30 d. pikniką rengia Mass.
Valstijos Moterų Sąjūsis.

Rugsėjo 6 ir 7 d. Montello Vy-
rų Dailės Grupės piknikas.

Šį piknikų kalendorių patartina
išsikirti ir laikyti archyve.